

Пролетары южных стран, живущие!

№23
1933.

БІЛДРУМ

РАБОТНІЦА і КАЛГАСЬНІЦА
БЕЛАРУСІ

ПАСТАНОВА ЦК КП(б)Б

аб работе сярод калгасьніц і работніц саўгасаў у сувязі з праполачнай кампаніяй

Адзначаючы, што далейшая пасльховая ба-
рацьба за павышэнне ўраджайнасці залежыць
ад сваячесовага якаснага правядзення праполач-
най кампаніі і што ў праполцы рашающую ролю
адыгрывае правільнае і поўнае скарыстаньне жа-
ночай працы ў саўгасах і калгасах, — ЦК КП(б)Б
пастанаўляе:

1. Пропанаваць РК КП(б)Б і парт'ячэйкам раз-
гарнуць шырокую масавую работу сярод работніц
і жонак рабочых саўгасаў, сярод калгасьніц і ад-
наасобніц — бяднячак і сераднячак па пытаньнях
задач праполачнай і ўборачнай кампаній: правесці
дэлегація сходы жанчын, сельскія і раённыя
зьёлты калгасьніц-ударніц з удзелам жанчын—
дэлегатаў усесаюзнага і ўсебеларускага зьездаў
калгасьнікаў-ударнікаў.

2. Абавязаць Наркамзем, Наркамаховы здароўя,
НКАсьветы і райпартарганізацыі на мясцох да па-
чатку праполачнай кампаніі забясьпечыць поўнае
адкрыццё прадугледжаных плянам бытавых уста-
ноў (яслі, пляцоўкі) і ўстаноў грамадзкага хар-
чаванья па саўгасах, рашуча паляпшаючы іх
якасць, разгарнуць конкурс на лепшую пастаноўку
работы дзіцячых устаноў, забясьпечваючы
поўнае ўцягненне жанчын калгасьніц і работніц
саўгасаў у праполачную кампанію.

3. Абавязаць НКЗ і ўпаўнаркамсаўгасаў тэрмі-
нова распрацаваць практычныя ўказаныні раёнам
аб правільнай арганізацыі працы жанчын у пэрыяд
прополачнай кампаніі ў саўгасах і калгасах, ска-
рыстоўваючы волыт перадавых раёнаў і калгасаў
Сярэдній Волгі ў арганізацыі пастаянных зьвень-
няў у брыгадах на час прополачнай кампаніі з за-
мацаванымі за імі вучасткамі на ўесь час пра-

полкі, дачы бліжэйшых вучасткаў па прополцы
жанчынам, якія маюць малых дзяцей.

4. Адзначаючы, што па асобных саўгасах ёсьць
моманты ўтрыманчых настроў, зъмяншэння норм
выдачи хлеба і інш. прадуктаў рабочым і павя-
лічэння норм выдачи ўтрыманцам (саўгас „Дой-
нічава“, Бабруйскага раёну), — пропанаваць упаў-
наркамсаўгасаў рашуча выправіць паказаныя па-
мылкі і прасачыць за правільным правядзеннем
палітыкі снабжэння рабочых і ў асаблівасці ўдар-
нікаў, зынімаючы са знабжэння працэздольных
членуў сем'яў рабочых, якія ня выходзяць бяз
уважлівых прычын на работу ў саўгасах у часе
прополачнай і ўборачнай кампаній.

5. У мэтах правядзення выразнага контролю-
якасці пропанаваць РК КП(б)Б шырокая скары-
стаць волыт безанчукскіх калгасьнікаў і Сярэдній
Волгі па грамадзкім контролі з боку саміх жан-
чын - калгасьніц у прополачнай кампаніі, вылу-
чаючы кантралёраў у кожным зьвяне з актыву
калгасьніц-ударніц.

6. Уся масавая работа сярод жанчын у правяд-
зеніі прополачнай кампаніі павінна быць накі-
равана на рашучую бацьку з лодырніцтвам,
прагуламі і шырокое разгортванье сацыялістыч-
ных мэтадаў работы: сацспаборніцтва і ўдарніцтва,
арганізацыя буксірных брыгад у дапамогу адстаю-
чым зьвеньям, брыгадам у саміх калгасах, а так-
сама дапамога адстаючым калгасам з боку пера-
давых.

7. Пропанаваць цэнтральным газэтам і раёнаму
друку шырокая асвятляць ход масавай работы
сярод жанчын і прополачнай кампаніі, папуляры-
зуючы лепшыя прыклады ўдарнай работы калгас-
ных зьвеньняў, брыгад і выдатных калгасьніц-
ударніц.

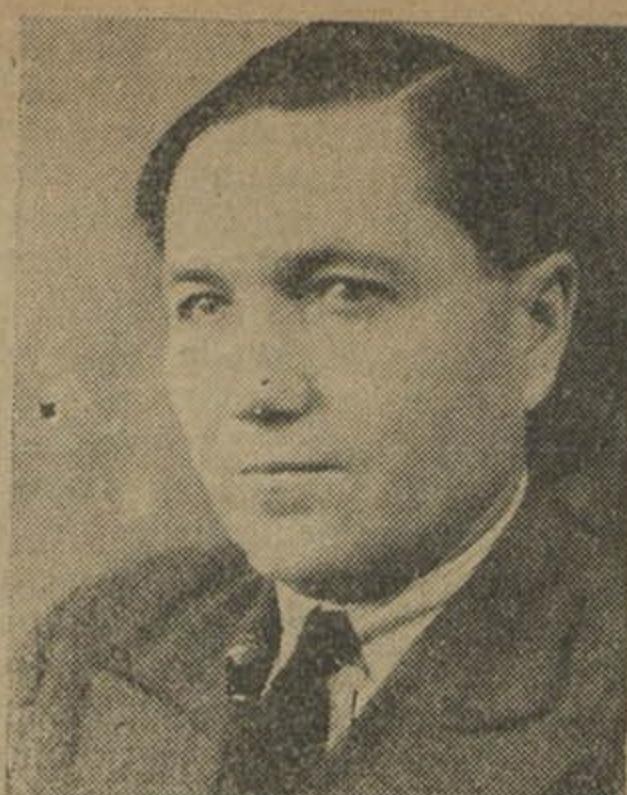
Сакратар ЦК КП(б)Б ГІАЛО.

На канфэрэнцыі калгасьніц-ударніц Пухавіцкага раёну.

На вонкады: брыгада т. Севіко з фабрыкі „Камунарка“ (Менск), якая падпісалася на пазыку на 116 проц.
месячнага заробку.

Цэнтральная камісія па чыстыцы КП(Б) — па сярэдзіне, тав. Анцілаў — член ЦК УсекП(б), член партыі з 1912 г., старшыня камісіі, зьлева тав. Сахарава — член парткалегії ЦКК УсекП(б), член партыі з 1912 г., справа тав. Лычоў — старшыня ЦКК КП(б,Б), член партыі з 1904 г.

Прыняць актыўны ўдзел у чыстцы партыі

„Камуністычныя партыі тых краін, дзе камуністы вядуць свою работу легальна, павінны рабіць перыядычныя чысткі (перарэгістрацыі) асабовага складу партыйных арганізацый, каб сыштэматычна ачышчаць партыю ад дробна-буржуазных элемэнтаў, якія нямінуха да яе прымазваюцца“.

(З пастановы II кангрэсу Камінтарні ад 30 ліпеня 1920 г.).

Наша партыя ўжо ня раз праводзіла праверку і чыстку сваіх радоў ад прымазаўшыхся і хісткіх элемэнтаў, якія пралезлі ў партыю. Партыя праўляла дзіве генэральныя чысткі: у 1921 і 1929 г., а таксама перарэгістрацыю ў 1920 годзе, праверку членаў і кандыдатаў нывітворчых ячэек у 1924 г., частковую праверку вясковых ячэек у 1925 г.

Пасылья кожнай чысткі і перарэгістрацыі партыі становілася больш моцнай, маналітнай, баяздольнай. Генэральныя чысткі праводзіліся ў найболын адказныя моманты нашага будаўніцтва.

У 1921 годзе пры пераходзе да нэпу патрэбна была асаблівая згуртаванасць партыйных радоў, жалезная дысцыпліна, ідэйная маналітнасць. Вызваліўшыся ў выніку чысткі ад хісткіх элемэнтаў у большасці выхадцаў з дробна-буржуазнага асяродзішча, партыя змагла перайсьці да сацыялістычнага наступлення.

Чыстка 1929 году праводзілася ў часе пераходу да разгорнутага сацыялістычнага наступлення па ўсім фронце. Партыі неабходна было праверыць свае рады, ачысьціць іх ад усіх перараджэнцаў, якія абюракраціліся, разлажыліся ад тых, якія зрасціліся з кулаком, якія не жадаюць змагацца на справе з клясавымі ворагамі.

Яшчэ ў 1919 годзе ў кнізе „Вялікі пачын“ Ленін пісаў: Чыстка партыі, звязаная з няўхільным павышэннем яе патрабаванняў наконт работы сапраўды камуністычнай, будзе паляпшаць апарат дзяржаўнай улады і па гіганцку набліжаць канчатковы пераход сялян на бок рэвалюцыйнага пралетарыяту“.

Вырашэнне адказнейшых задач другой пяцігодкі, пяцігодкі пабудовы бясклясавага сацыялістычнага грамадзтва, патрабуе далейшага ўмацавання дыктатуры пралетарыяту, патрабуе ўмацавання радоў партыі, як кіруючай сілы дыктатуры пралетарыяту. Вось чаму неабходна чыстка партыі ў гэтым годзе.

Задача ўмацавання дзяржаўнай улады, хутчэй, шага асваення новых заводаў і новай тэхнікі-арганізацыйна-гаспадарчага бальшавіцкага ўмацавання калгасаў і саўгасаў, задача паспяховай барацьбы з рэшткамі разьбітых капіталістычных клясаў—прад'яўляе больш высокія патрабаванні да кожнай партыйнай арганізацыі, да кожнага камуніста ў паасобку.

У часе чысткі будзе ўсебакова правярацца работа кожнай партыйнай арганізацыі, будзе праўярацца кожны камуніст, наколькі ён адпавядае патрабаванням, якія прад'яўляюцца да яго на даным этапе рэвалюцыі.

„Задача чысткі партыі заключаецца ў павышэнні ідэалёгічнага ўзроўню членаў партыі, у палітычным і арганізацыйным умацаванні партыі, далейшым узмацненнем давер'я да партыі мільёнаў беспартыйных мас“.

(З пастановы ЦК і ЦКК УсекП(б)).

За апошнія два з паловай гады, дзякуючы бурнаму ўздыму палітычнай актыўнасці пралетарыяту і працоўнага сялянства, рады партыі павялічыліся на 1.400.000 чалавек і зараз яна налічвае ў сваім складзе каля 3.200.000 чалавек.

У радзе партыйных арганізацый не заўсёды былі досыць уважлівыя адносіны да прыёму ў партыю. У выніку ў партыю пралезлі чужыя элемэнты. Ёсьць выпадкі, калі масавы прыём у партыю прыстасоўваўся да съята, праводзіўся парадна, без належнай падрыхтоўкі і праверкі прымаемых (ф-ка „Дзьвіна“—Віцебск).

„З другога боку, з-за нездавальненія стану справы марксыцка-ленінскага выхавання членаў партыі ў складзе партыі аказаўся не малы лік, хоць і сумленных, гатовых абараніць савецкую ўладу, таварышоў, але або ня зусім устойлівых, не разумеючых духу і патрабаванняў партыйнай дысцыпліны, або палітычна малапісменных, якія ня ведаюць праграмы, статуту, асноўных разнінняў партыі і якія ня могуць, з прычыны гэтага, актыўна праводзіць палітыку партыі“.

Каб выканець адказьнейшыя задачы, якія стаяць перад партыяй, неабходна пакінуць у партыі толькі щыра адданых і съядомых камуністай.

Кожны член і кандыдат партыі будзе правя-
рацца па тым, як ён выконвае даручаную яму
партыяй справу, па яго сацыялістычных адносінах
да працы, як ён змагаецца за выкананьне прам-
фінпляну, за ўзъняцьце прадукцыінасьці працы,
як ён змагаецца за якасьць, які ён прымае ўдзел
у сацспаборніцтве і ўдарніцтве, як ён змагаецца
за бальшавіцкае правядзеніе сяўбы, за выка-
наньне абавязацельстваў перад дзяржавай, за
ўмацаваньне калгасаў і саўгасаў, за выкараненіе
бюракратызму ў савецкім апараце.

Ня можа насіць званьня камуніста той, хто не зьяўляеца прыкладным на вытворчасці, хто рабіць прагулы, неахайна адносіцца да сваёй работы, не змагаеца з бюракратызмам, хто не змагаеца за выкананьне пастаноў партыі і ўраду.

Ня месца ў партыі таксама і таму, хто парушае партыйную дысцыпліну. „Хто хоць колькі-небудзь аслабляе жалезную дысцыпліну партыі пралетарыяту (асабліва ў часе яго дыктатуры), той фактычна дапамагае буржуазіі супроць пралетарыяту“ (Ленін).

За апошні час на радзе вучасткаў сацыялістычнага будаўніцтва БССР мы мелі прарывы.

„Шкодніцтва ў апаратах і систэмах Нафкамзemu, Трактарацэнтру, буйныя палітычныя прарывы ў Наркамасьвёты, Наркамаховы здароўя, Наркамюсьце, раскрадванье і разбазарванье дзяржаўнай маёманасьці ў Белдзяржснабе, Лесбеле, Белмалако і інш., рад трацкісцкіх і бундаўскіх вылазак у навуковых установах (Рыўлін, Засыценкер, Чарняўскі), скажэнье ленінскай нацыянальнай палітыкі (справа Сыцяпуры, Бабаяна, Бабчонка), нацдэмаўскія вылазкі ў літаратуры (Сідарэнка, Баранавых і інш.)—усё гэта съведчыць аб тым, што цэлым радам партыйных

„З прычыны таго, што сярод ЧЛЕНАЎ ПАРТЫІ, уступіўшых за апошні час у рады УсЕКП(б) ёсьць частка таварышоў, адданых справе рабочай клясы і паказаўшых на справе—на вытворчасці, у калгасах—сваю адданасць, але ня ўсвоіўшых самых элемэнтарных палітычных ведаў, неабходных для члена камуністычнай партыі—праграмы, статуту, важнейшых рашэнняў партыі—Цэнтральны камітэт і Цэнтральная камісія партыі рэкамэндующы пры чистцы пераводзіць такіх камуністаў у КАНДЫДАТЫ ПАРТЫІ ня ў выглядзе партспагнаньяў, а ў мэтах іх палітычнага выхаванья і лепшай падрыхтоўкі з тым, каб праз год паставіць пытаньне аб іх пераводзе зноў у члены партыі, калі яны здолеюць за гэты год павысіць сваю палітычную пісьменнасць, неабходную для члена партыі.

З прычыны таго, што ў выніку тых-жэ abstavін у складзе КАНДЫДАТАУ ПАРТЫІ аказалася нямалая колькасць таварышоў, якія ня толькі ня маюць элемэнтарных палітычных ведаў, неабходных для кандыдата, але хварэюць яшчэ на няўстойлівасць і адсутнасць дастатковай вытрыманасці з пункту гледжанья партыйнай дысцыпліны. Цэнтральны Камітэт і Цэнтральная Кантрольная Камісія партыі рэкамэндуюць пры чыстцы пераводзіць такіх таварышоў з разраду кандыдатаў у РАЗРАД СПАЧУВАЮЧЫХ з тым, каб праз год паставіць пытанье аб іх пераводзе зноў у кандыдаты ці аб прыёме іх у члены партыі, калі праверка пакажа, што яны ў поўнай меры гатовы для гэтага". (З настановы ЦК і ЦКК УсерКП(б) аб чыстцы партыі).

арганізацый вялася невыстарчальная барацьба за генэральную лінію партыі, за ачышчэнне партыйных радоў ад перааджэнскіх, двурушніцкіх і клясава-чужых элемэнтаў” (з рэзалюцыі партактыву гор. Менску).

Задача чысткі заключаецца ў тым, каб вызваліць рады партыі ад клясава-чужых і варожых элемэнтаў, перараджэнцаў, апартуністаў, двурушнікаў, кар'ерыстаў, шкурнікаў бюракратаў і маральна разлажыўшыхся людзей.

„Чыстка павінна нанесьці рашуучы ўдар па ўсіх тых, якія хістаюцца і рэвізуюць генэральную лінію партыі і, прыкрываючыся фальшыва-нацыянальным съязгам, скажаюць ленінскую нацыянальную палітыку, прабуюць працягваць трацкісцкія, бундаўскія, нацдэмаўскія і іншыя антыпартыйныя ідэі і погляды ў асяродзішча нашай партыі“. (З рэзалюцыі партактыву гор. Менску).

Для таго, каб чыстка прайшла пасьпахова, у ёй павінны прыняць самы шырокі ўдзел і беспартыйныя масы рабочых, работніц, калгасьнікаў і калгасьніц.

Кожны дэлегацкі сход павінен распрацаваць пытальніне аб чыстцы партыі, павінен папулярызаць задачы чысткі сярод усёй масы работніц і калгасьніц. Дэлегаткі павінны прыняць самы актыўны ўдзел у работе праверкомаў, дапамагаючы ім выкryваць усіх тых, хто, прыкрываючыся партыйным білетам, шкодзіць пасъпяховаму сацыялістычнаму будаўніцтву.

„Чыстка партыі яшчэ цясьней згуртуе рабочыя і калгасныя масы вакол партыі, умацуе партый-ныя арганізацыі і зробіць іх яшчэ больш бая-здольнымі ў ажыцьцяўленыні задач другой пяці-годкі“.

Больш адказнасьці партарганізацый за работу сярод работніц

На фабрыцы „Дзьвіна” (Віцебск) 240 камуністаў, сярод іх 170 жанчын. Шмат хто з гэтых жанчын быў прынят у партню без належнай падрыхтоўкі „пад шумок, прыстасоўваючы да рэвалюцыйнага съята”, як признаюцца самі члены бюро парткалектыву.

Вынікам такога лёгкадумнага падыходу да прыёму работніц у партюю і слабай палітыка-выхаваўчай работы сярод іх зъяўляюцца вынадкі выходаў асобых работніц з партыі.

Колькасць рабочых, ахопленых удар-
ніцтвам складае 61 проц. да агульнага
ліку. Работніц ахоплена ўдарніцтвам
толькі 55 проц.

На ўсей фабрыцы налічваецца 27 гаспадарча-разрахунковых брыгад, з іх толькі 6 спаборнічаюць паміж сабою.

Снаборництва паміж асobнимі/ударнікамі і ударницамі не разгорнута.

На ф-цы „Дзьвіна“, дзе з 1927 рабочых налічваецца 500 чалавек работніц, да пастановы ЦК КП(б)Б і Вітгаркома КП(б)Б ад 1-XI—32 г. у парткалектыве ф-кі „Дзьвіна“ панавала думка, што ў іх, дзе 78 проц. усіх рабочых складаюць работніцы, не павіна быць дэлегацкіх сходаў і ня гледзячы на значную колькасць новых работніц, якія нядайна прыйшлі з вёскі не праводзілася асобнай дыфэрэнцыяванай работы сярод іх.

На працягу двух год на фабрицы не працювалі дэлегація сходы, што спрыяла зъмяншэнню актыўнасці работніц на фабрицы. З 26 рабочых-вылучэнцаў, ёсьць толькі 9 работніц.

Аб вялікай адсталасьці работніц съведчаць такія факты, што шмат хто з іх і

иават старая работніца Багдановіч не разумеюць і не задаволены тым, што ў першую чаргу забяспечваюцца прамтаварамі ўдарнікі, шмат работніц ня ведае дэкрэта ўраду аб барацьбе з злоснымі прагульшчыкамі, хоць і вітаюць зваленне іх з вытворчасці. Ніякай палітыка-масавай работы не праводзіцца і з работніцамі ў агульнажыццях.

Толькі пасъля апошніх пастановы ЦК Усे�КП(б), ЦК КП(б)Б і Вітгаркому арганізавана на ф-цы 5 дэлегацкіх сходаў, абрана 225 дэлегатаў.

Вылучаны кіраўнікі і ўстаноўлен адзіны дзень дэлегацкіх сходаў. Ва ўсіх ячэйках вылучаны жаноргі. Але належна га пералому ў палітыка-выхаваўчай работе сярод работніц яшчэ няма. Задача парткалектыву яго дабіцца.

Па-бальшавіцку правесьці праполку

Калі на першым этапе барацьбы за павышэнне ўраджай-насці сацыялістичных палёў ішло змаганье за хутчэйшае і якаснае правядзенне сяўбы, то зараз паўстае іні менш складная задача сваячасовага і добраякаснага правядзення пра-полачнай і ўборачнай кампаній.

Прополачны пэрыяд палявых работ патрабуе значна больш рабочай сілы, чым веснавая сяўба, бо разам з праполкай трэба араць папар, потым надыходзіць касьба. Трэба падкрэсліць, што за праполку адказвае сталая вытворчая калгасная брыгада. Да барацьбы з сарнякамі павінны прыцягвацца падросткі і мужчыны, але можна проста сказаць, што ў пра-полачны пэрыяд ураджай, асабліва ў калгасах з разьвітым ільнаводствам і гародніцтвам, залежыць ад правільнага і поўнага скрыстання жанчын-работніц саўгасаў і калгасыніц і ад іх у значайнай меры залежыць замацаваць посыпехі бальшавіцкай сяўбы першага году другой сацыялістичнай пяцігодкі.

Перад усёй партарганізацыяй зараз паўстае задача недкладнага разгортвання масавай работы сярод работніц саўгасаў, калгасыніц і бяднічак і сераднічак-аднаасобніц па пытаннях задач пра-полачнай кампаніі. Неабходна склікаць па гэтым пытаньні дэлегацкія сходы, сельскія і раённыя канфэрэнцыі калгасыніц-ударніц з тым, каб акты дэлегатаў-ударніц зъездаў калгасынікаў—ударнікаў і ўдзельніц раённых канфэрэнцый стаў перадавікамі праполкі, ініцыятарамі сацыялістичных мэтадаў працы; разгортвання сацыялістичнага спаборніцтва, ударніцтва паміж зьевніямі, брыгадамі і калгасамі, ініцыятарамі арганізацыі буксірных брыгад у часе праполкі у цашамогу адстаючым брыгадам і калгасам.

Дэлегаткі ўсебеларускага зъезду калгасынікаў-ударнікаў зуялі на сябе пачэсны аваўязак дабіца высокай ураджайнасці і добрай якасці ільну ў БССР. Яны павінны зараз на справе выкананьці свае абязынні перад партыяй і ўрадам, устанавіўшы контроль праз арганізацыю спэцыяльных брыгад кантролю за сваячасовым і добраякасным правядзеннем праполкі і ўборкі ільну ў калгасах, вылучаючы кантралёршамі лепшых актыў-стак калгасыніц-ударніц.

Масавая палітвыхаваўчая работа сярод работніц саўгасу і калгасыніц павінна быць замацавана выразнай арганізацыйнай працы і поўным скрыстаннем жаночай работай сілы ў саўгасах і калгасах.

Правільная арганізацыя зьевніяў праполкі ў пастаян-най брыгадзе з прымацаваннем да іх пэўных вучасткак на ўесь час праполкі з тым, каб ліквідаваць абязылічку.— зъяўлецца важнейшым моментам арганізацыі працы.

Каб забясьпечыць стопроцэнтны выхад жанчын на працу ў калгасах і саўгасах у часе праполкі і ўборкі ўраджаю, да 1 чэрвеня павінны быць поўнасцю адкрыты прадугледжаныя плянамі дзіцячыя ясьлі і пляцоўкі і шырокая разгорнута грамадзкае харчаванье. На сёневші дзень гэта справа стаіць нездавальнічаючая: замест 4.500 ясьляй адкрыта ўсяго 3.402, замест 3.500 дзіцячых пляцовак адкрыта ўсяго 1.800. Асабліва дрэнна стаіць справа з арганізацыяй дзіцячых устаноў па ільнаводчых раёнах, як Дуброўна, дзе замест

61 адкрыта 26 ясьляй, Асьвея—толькі 10 ясьляй,—Сіроціна—15, Вушачы—21, Касцюковічы—замест 155 па пляну—адкрыта 28. Гэта съведчыць аб апартуністычнай практыцы раённых арганізацый у гэтай галіне, што зусім недапушчальная і пагражае вялікай небасцекай у правядзеніі пра-полачнай кампаніі, асабліва ў гэтых ільнаводчых раёнах. Партарганізацыям трэба прaverыць прычыны зрыву мерапрыемства па бытавым абслугоўванні калгасыніц прызначваючы вішаватых да адказнасці, які патрабуе гэтага Цэнтральны Камітэт партыі, і забяспечыць выкананьне плянаў ў галіне бытавога абслугоўвання калгасыніц у часе пра-полачнай і ўборачнай кампаній.

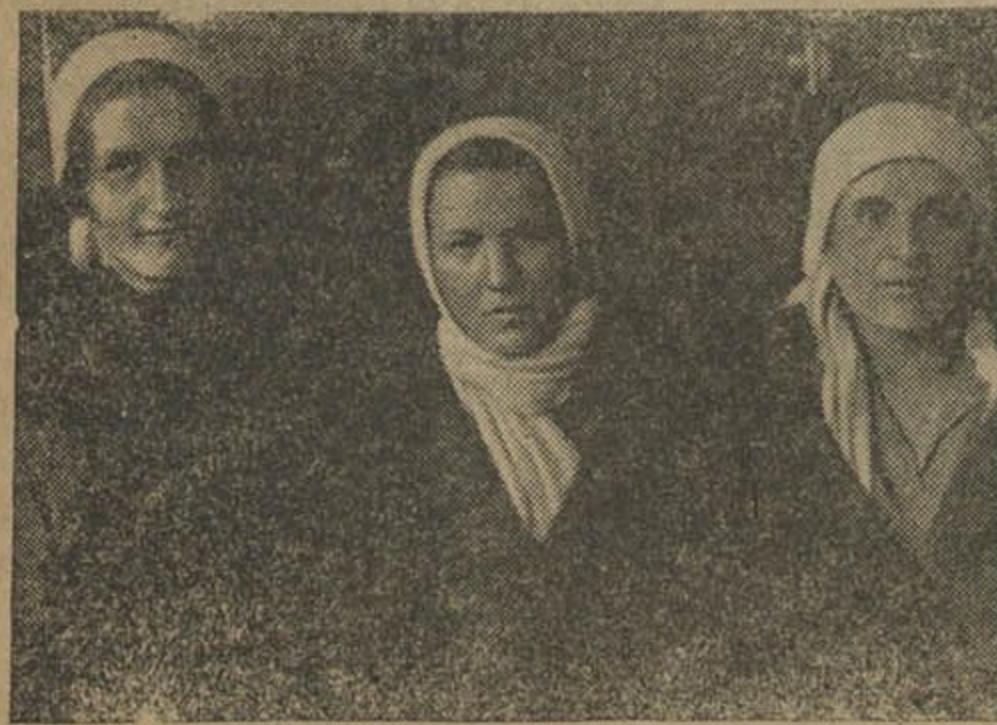
Разам з тым, ужо зараз трэба ставіць пытаньне і аб паляпшэнні якасці працы існуючых дзіцячых устаноў, паляпшэнні санітарнага агляду і мэдабслугоўвання дзіцяці, скрыстаўшы для гэтага правадзімы агляд дзіцячых ясьляй і пляцовак у сувязі з конкурсамі саветаў на лепшае правядзеніе веснавой сяўбы, пра-полачнай і ўборачнай кампаній.

Важнейшым момнтом, забяспечвающим сваячасовасць правядзенія пра-полачнай кампаніі з'яўляецца **рашучая барацьба з лодырніцтвам і прагуламі** ў часе пра-полачнай кампаніі з боку адсталай часткі калгасыніц, сэзонных работніц і жонак рабочых саўгасаў, якія пад уплывам кулацкай агітациі ія выходзяць на працу, сядзяць у хаце, або, занёшы дзіцяці ў ясьлі, спраўляюць свае асабістыя справы, або ідуць па ягады ці сымулююць хворасць, зрываючы гэтым праполку і падрываючы работу лепшых работніц і калгасыніц, добрасумленна працуючых у калгасе. Такія момнты трэба панярэдзіць рашучай бальшавіцкай барацьбой з кулацкім саботажам, прагуламі, лодырніцтвам і сымуляцыяй, падняўшы супроць іх усю грамадзкасць, усіх добрасумленных калгасыніц-ударніц.

Трэба ліквідаваць утрыманчыя настроі, ужо зараз выяўленыя ў часе веснавой сяўбы ў паасобных саўгасах. Так, у саўгасе «Дойнічава», Бабруйскага раёну, кірауніцтвам саўгасу была зменшана норма выдачы хлеба працуючым рабочым, а за гэты койт павялічана выдача хлеба не працуючым—утрыманцам. У выніку чаго сярод сэзонных работніц і жонак рабочых у саўгасе квітнелі прагулы. Жонкі рабочых сядзялі па хатах, падрываючы работу добрасумленных ударніц. Паліт-масавая работа ў гэтым саўгасе адсутнічала. Такія памылкі неабходна неадкладна исправіць, разгарнуўшы рашучую барацьбу з лодырніцтвам, прагульшчыкамі і сымулянтамі па саўгасах, дабіўшыся выхаду ў часе праполкі і ўборкі ўраджаю па саўгасах усіх працаздольных членоў сям'і рабочага.

Пастаўленая задача тав. Сталіным і нашай партыяй—зрабіць усіх калгасынікаў заможнымі—патрабуе зараз ад кожнай работніцы саўгасаў, калгасыніцы напружанай работы па пра-полцы і ўборцы з тым, каб дабіца высокага ўраджаю сацыялістичных палёў, каб пад кірауніцтвам камуністичнай партыі і яе Цэнтральнага Камітэту на чале з тав. Сталіным забяспечыць далейшае паспяховае ажыццяўленне задач арганізацыйна-гаспадарчага і палітычнага ўмацавання калгасаў.

Андрэйчыкава.

Група селькорак Віцебскага раёну.

Выпуск курсаў ясельных працаўнікоў Петрыкаўскага раёну.

ВОПЫТ ЛЕПШЫХ— УДАРНІЦЫ ПРАПОЛКІ

Калгасы Слуцкага раёну з поспехам скончылі веснавую сяўбу, атрымаўшы пяршинаства ў спаборніцтве з Заходнім вобласцю. Зараз яны пераключаюцца на праполку. Калгас „Новае жыцьцё“ першым у раёне скончыў сяўбу, праполку таксама распачаў першым.

Яшчэ з самай ранняй вясны на цяжка было заўважыць, што ў пшаніцы ёсьць валошка, розныя гарошкі, макрэц і іншыя шкоднікі. А пшаніца добрая, засеяна 18 га.

На агаварэнні гэтага пытання спачатку на камсамольскай ячэйцы, потым на праўленні і сходзе калгасьнікаў, бы-

лі створаны трывалыя брыгады па 15 жанчын у кожнай для праполкі. Уся пшаніца разьбіта на трывалыя участкі, якія замацаваны за брыгадамі.

Шляхам сацспаборніцтва брыгады скончылі праполку (першы раз) 28 мая. Апалолі чиста, добраякасна. Ударнымі тэмпамі працавалі камсамолкі Макарэнка Хрысьціна, Пунчык Надзя і беспарцыйныя калгасьніцы Пыж Надзя, Гурбо Маланка, Маглыш Надзя, якія давалі лепшую якасць.

Каб даць поўную магчымасць жанчыне бесъперабойна працаў на полі, у калгасе добра наладжана работа дзіцячых ясь-

ляй. У іх 48 дзяцей. На работу загадчыцай ясьляй калгасьніцы паслалі ўдарніцу - камсамолку тав. Вайцэховіч Насьцю. У дзіцячай пляцоўцы 60 дзяцей. Там працуе загадчыцай таксама ўдарніца тав. Гурбо Волька.

У калгасе „Пралетарская рэвалюцыя“, Першамайскага сельсавету, першаразовая праполка пшаніцы распачата 18 мая і будзе скончана 1 чэрвеня.

Калгасьніцы т. Крот Аўдоція і Гузней Барбара штодзенна перавыконваюць нормы па праполцы.

Я. Т.

Слуцкі раён.

Дэлегаткі—перадавікі

Веснавая сяўба ў калгасе „1 мая“ (Слуцкі раён) праходзіць сапраўды ўдарнымі тэмпамі. Пасеў збожжавых культур калгас скончыў 10 мая, нават з перавыканнем пляну. Засеяна ўсяго: аўса 61 га (план 60 га), ячменю 33 га (план 30 га), вікі 3 га, канапель 0,5 га, гароху 2 га, бульбы 40 га і агароду 30. За некалькі дзён астатнія колькасць—бульбы 15 га і агароду 10 га—будзе засеяна поўнасцю.

Першай сяўбу збожжавых культур скончыла брыгада Якімовіча Тараса і Грабштэйна Давіда, якія спаборнічаюць паміж сабой. Пры правядзенні сяўбы, асаблівую ўвагу зварачаеца на якасць работы. Сяўба праведзена добраякасна, што гарантует высокую ўраджайнасць.

Добраякаснаму і сваячасовому правядзенню сяўбы спрыяла добрая арганізацыя працы ў калгасе, правільная арганізацыя вытворчых брыгад, добрая працоўная дысцыпліна, разгорнутае сацспаборніцтва і ўдарніцтва.

Добрая прыклады работы ў часе сяўбы паказалі жанчыны—дэлегаткі—Кац Шыфра, Ермакова Фядося, Серык Хрысьціна, Крывадунская Насьця, Пяркаль Бася і іншыя. Яны лепшыя ўдарніцы, систэматычна перавыконваюць нормы выпрацоўкі. Так, на разьбіўцы гною—норма разьбіўца 25 вазоў, а яны разьбівалі па 40 вазоў, нават і больш; па

пасеўнай

сяўбе бульбы таксама перавыконвалі норму. Па іх раўняліся і іншыя калгасьніцы-ударніцы. Мароз Вера рабіла самыя цяжкія работы, нават вазіла гной разам з мужчынамі і не адставала ад іх, нормы перавыконвала: норма — вывезьці 8 вазоў, яна вывозіла па 9 вазоў. На другіх работах яна таксама нормы перавыконвала.

Гарбушова Сыцеланіда, Гілеўская Насьця, Жданка Домна, нават старая 48-гадовая Хведаровіч Зоя таксама раўняліся па дэлегатках і систэматычна перавыконвалі нормы. Усе гэтыя ўдарніцы ня толькі самі па-бальшавіцку змагаюцца за тэмпы і якасць сяўбы, але паставілі задачай зрабіць ўдарнікамі сваіх суседак—і з кожным днём рады ўдарніц растуць. Але ёсьць у калгасе і такія жанчыны, якія ўжо па два гады ў калгасе і нават ня ведаюць, дзе землі калгасу, бо за два гады ні аднаго разу ня вышлі на работу.

— Нашы мужы ходзяць на работу, а нам ня трэба,—так гавораць Платкова, Глагоўская і іншыя.

Калгас павінен павесці самую рашучую барацьбу з тымі, хто ня выходзіць на працу.

Калгасьніцы-ударніцы калгасу „1 мая“ далі слова, што яны так будуть змагацца ў часе працоўчай і ўборачнай кампаніі, як змагаліся ў часе веснавой сяўбы. Слуцкі раён.

Я. Кучур.

Камунаркі паказываюць узорныя прыклады работы

Пастановы партыі і ўраду аб тэрміне сканчэння веснавой сяўбы камуна „Бальшавік“, Менскага раёну, з гонарам выканала. Да 10 мая засеялі бульбу. На гэтай работе камунаркі паказалі сапраўды ўзорныя прыклады работы, бо не хапала рабочай сілы і аднай жанчыне прыходзілася працаўць за дзявёх. У часе сяўбы ня было ні аднаго прағулу.

Да 25 ужо былі засеяны агароды. Тут жанчыны таксама паказалі прыклады ўдарнай работы, скончышы ўзорную сяўбу на два дні раней тэрміну.

Пасьля гэтага камунары і камунаркі паехалі ў суседнія калгасы—„Усход“ і імя „Другой пяцігодкі“ для дапамогі. Скончышы там працу, праз 6 дзён камунары прыступілі да працоўчай.

У полі больш працујуць жанчыны. Ёсьць дзяўве жанчыны—групаводы—тав. Лашкевіч і Камінская. Яны звязаюцца прыкладнымі ў работе. У гаспадарчых брыгадах ёсьць 7 жанчын, якія, акрамя догляду жывёлы, удзень хадзілі ў поле гной разбіваць і на другія работы.

Лашкевіч Рузя,
Менскі раён.

ВА ЎСЕ КАЛГАСЫ

Ясьлі далі магчымасьць перавыкананець на 20 мая плян сяўбы

Дзякуючы сваяческаму адчыненію ясьляй у калгасах Казулукага сельсавету, Бабруйскага раёну, калгас „Камінтэрн“ калгас „Пяцігодка“ і калгас „З ці звезд“ змаглі ў веснавую пасеўную кампанію ўцягнуць усіх калгасніц у працу па пасеўнай, што дало магчымасьць на 20 мая скончыць плян сяўбы з перавыкананьнем; замест пляну пасеву бульбы ў 82 га, пасеяна 95 га, аўса замест 90 га засеена 105 га і г. д.

Усіх дзяцей ясельнага ўзросту па гэтых 3 калгасах налічваецца 145 і ўсе яны былі ахоплены ясьлямі. Асабліва добра паставлена праца ў ясьлях калгасу „Камінтэрн“, Казулукага сельсавету, дзе праца ясьляй адразуніваецца сваёй узорнай пастаноўкай.

Інспектар аховы здароўя ГЕРШОВІЧ.

Вялізарную ролю адыграла сваяческая адчыненіе ясьляй

Калгас імя Молатава, Рымавецкага сельсавету, Бабруйскага раёну, адным з першых у раёне скончыў веснавую сяўбу з перавыкананьнем пляну па пасеўнай плошчы на 17 проц. Побач з праўільным кіраўніцтвам партарганізацыі і ўмелай расстаноўкай сіл, сумленнымі і пільнімі адносінамі саміх калгаснікаў да даручанай ім працы, вялізарнейшую ролю ў гэтай перамозе адыграла сваяческая адчыненіе дзіцячых ясьляй, якія распачалі працу з 21-га красавіка і адразу змаглі ахапіць патрэбную колькасць дзяцей (каля 32). Ясьлі разылічаны на 45 дзяцей, прычым у калгасе ёсьць сталы фонд прадуктаў (мукі жытнія, пшанічныя, круп, тлушчаў і інш.) для поўнага забесьпячэння дзяцей.

Вылучаныя для догляду дзяцей калгасніцы, загадчыца і трох нянькі спраўляюцца з сваёй працай.

НА ПРАПОЛЦЫ

Серабрылася росна
ля выбітай съцежкі
маладая, зялёная
шмотка—трава.

А яна,
як заўсёды з вясёлай
усьмешкай,
на калгасны гарод
прышла працеваць.

Яна—брыгада:
дзяўчата, жанчыны,
вышлі разам усе,
як адзін на гарод.

Трэба сёньня падрэзаць
макрыцу ў лагчынах
і да вечара
вырваць на ўзгорку асот.

Кучаравая Зося
з вясёлай Марынай
аднавілі сягоныя
стары дагавор:

Не пашкодзіць ніводнай
каштоўнай расыліны—
пустазельле падрэзаць
і скінуць ў разор.

А Агапа з Настасяй
і цёткаю Фроскай—
абматычыць да вечара
пяць ярусай.

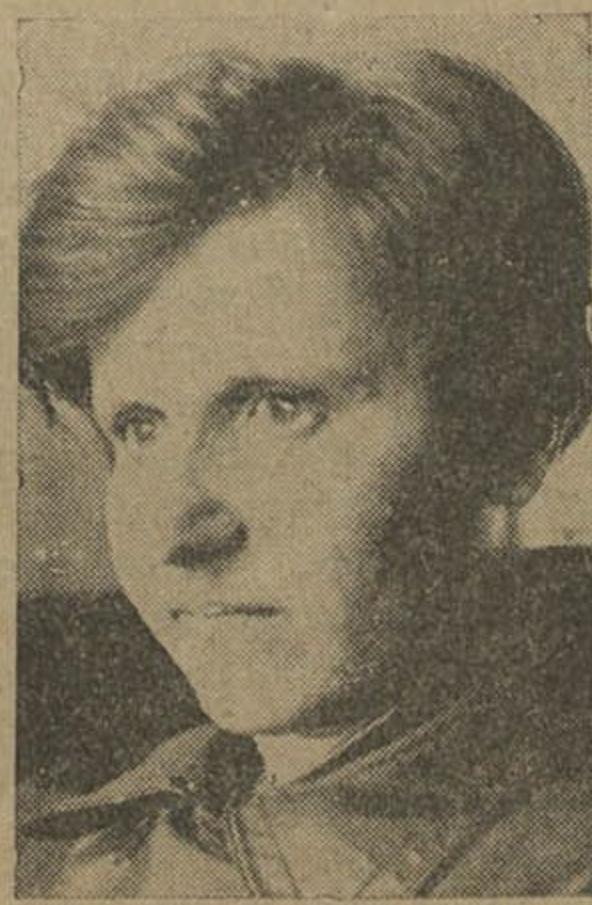
Буракі ўзышлі там
чырвонай палоскай
іх заглушваў пырнік
і колкі асот.

Узялі абавязкі
і ўсьцяж разышліся
па загону шырокаму
пухкай ральлі.

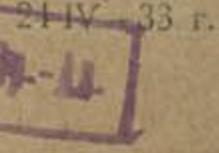
Звонкі гоман і песні
ня сумам калішнім,
а юнацкім задорам
у далеч плылі.
І мільгае на сонцы
жалеза матыкі,
каляровых касынак,
быў маку града.
Хто адстане сягоныя.
Запалам вялікім
б'еца кожнае сэрца—
тэмпаў ня здаць.
Гэтай раніцай сонечнай
цёплай, пагоднай,
калі водар наўкол
разылівае вясна,
калі радасць нясецца
з калгасных загонаў
хіба-ж можна
цяпер сумаваць.
Пустазельле
мы вымяцем вон з агародаў.
а з жыцця маладога
трывогу і сум.

Гэта вышла брыгада.
Сталёваю ротай
такіх тысячи выйдуць
у гэту вясну.

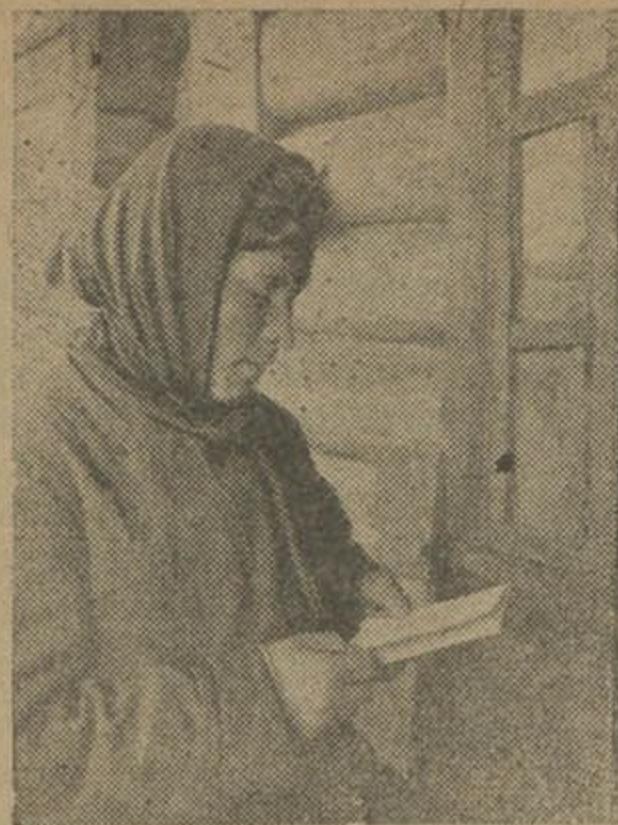
Ганна Сапрына.

Тав. Караваева—жанорг Крычаўскага
раёну, актыўная селькорка часопісу
„Работніца і калгасніца Беларусі“.

21 IV 33 г.

На здымку зверху ўніз: Якушэвіч Волька, Якушэвіч Дар'я, Клімовіч,— лепшыя ўдарніцы калгасу „Новая Беліца“ Сеніненскага раёну.

6

Агітаягнік ЦК КП(б)Б на пасеўнай

Агітаягнік ЦК КП(б)Б, які выехаў на дапамогу калгасам і саўгасам у правядзеньні пасеўнай кампаніі, мае ў сваім складзе партработнікаў, сцэцыялістаў сельскай гаспадаркі, газэтных работнікаў, паэтаў, мастакоў і інш. Усе работнікі агітаягніка разьбіваюцца на паасобныя групы і брыгады і праводзяць палітмасавую работу ў калгасах і аднаасобным сэктары.

У калгасе „Новая Беліца“, Сеніненскага раёну, брыгады агітаягніка дабіліся перавыканання норм сяўбы. Замест засеву 8 га ільну ў дзень—сяялі 12. У калгасе „Вольны труд“, Чашніцкага раёну, замест 9 га ў дзень засявалі 14. Дэлегаткі Шыцько і Астрэйка ўзначалілі актыўнасць калгасыніц і ўзялі шефства над канём.

Калгас „1 мая“, Чашніцкага раёну, пасля праведзенай шырокай палітмасавай работы ў палявых брыгадах работнікамі агітаягніка, праз 4 дні рапартаў аб сканчэнні сяўбы.

Мэтады палітмасавай работы самыя рознастайныя. Там, дзе былі работнікі агітаягніка, уведзены пяціхвілінныя вытворчыя нарады брыгад. У часе абедзенага перапынку—абгаварэнні вынікаў работы по ўдзю, адразу на месцы абліччвалі непаладкі ў брыгадах, выкрывалі лодыраў і прагульщыкаў. Мастак замалёваў партрэты прагульщыкаў і лодыраў, якія вывешваліся на відным месцы.

Лепшыя ўдарнікі працы заахвочваліся выдачай прэмій, пасылкай чырвоных вестак і інш.

Уся работа праводзілася пры дапамозе мясцовага актыву.

І цікава, што 2—3 дзён працы агітаягніка ў тым ці іншым калгасе было даволі для таго, каб арганізаваць моцную группу актыву.

Калгасыніцы Якушэвіч М. і Клімовіч з калгасу „Новая Беліца“ (Сеніненскі раён) унеслі прапанову аб мабілізацыі ўнутраных рэсурсаў кармоў для падтрымання коня ў часе сяўбы. Яны самі зьявіліся арганізатарамі гэтай справы. На працягу аднай гадзіны адшукалі 35 пудоў бульбы, 5 пудоў жытнія мукі.

Калгасыніцы сваёй актыўнай работай ушчэнт разьбілі апартуністычныя разважаныя паасобных кіруючых работнікаў аб жаночай працы.

Так, старшыня калгасу „Новая Беліца“ Казлоўскі гаварыў, што бабам няма чаго рабіць і зусім ня ўцягваў іх у работу. А Дунін—аграном Сеніненскай МТС—нават пайшоў далей, ён не згаджаўся на вылучэнне жанчыны брыгадзірам, кажучы: калі будзе жанчына брыгадзірам, то сяўбу правалім.

Факты разьбілі разважаны. Якушэвіч Волька, якую вылучылі брыгадзірам палявой брыгады, правільнай арганізацыяй працы ў брыгадзе выйшла на першае мейсце па сяўбе. Яна давала нарады на работу з вечара, увяла ў сыштэму вытворчыя брыгадныя нарады. Сама Якушэвіч Вольга пачала наведваць палітгурткі.

Усюды, дзе быў агітаягнік, арганізаваны ясьлі.

Скробава.

Сеніненскі раён.

САКРЭТ ПЕРАМОГ У ДОБРАЙ АРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦЫ

У аддзяленыні „Абчак“ саўгасу „Горкі—Абчак“ у склад палявой брыгады ўваходзіць 12 жанчын.

Брыгада перамагла ў спаборніцтве за тэмпі і якасць сяўбы з палявой брыгадай аддзялення саўгасу „Горкі“. Яна першай да 14-га мая скончыла веснавую сяўбу 211,1 га яравых, у тым ліку 53 га аўса і 49,5 га бульбы.

У парадку сацыялістичнага бускіру брыгада аказала дапамогу па сяўбе бульбы аддзяленню „Горкі“, суседняму калгасу „Звязда“ і саўгасу імя Сталіна, Дзяржынскага раёну.

Гэтых посьпехаў брыгада дабілася на аснове шырокага разгортання сацспаборніцтва і ўдарніцтва.

16 мая на лятучым мітынгу, дзе падводзілі вынікі сяўбы, жанчыны-ўдарніцы актыўна выступалі і дзяяліся вопытам працы.

У простых словаў ударніца Марфа Сяліжэнка расказала аб перамогах у барацьбе за датэрміновае і лепшае сканчэнне сяўбы, аб высокай съядомасці, суворай працоўнай дысцыпліне. Кожны рабочы і работніца імкнулася выконваць даручаныя заданыні, яны правяралі адзін аднаго, каб найлепш выконваць сваю працу.

Марфа Сяліжонак мае 4 дзяцей, але гэта не перашкаджае ёй

быць ударніцай-актыўісткай, застрэльшчыцай усякіх добрых начынаньняў. Яна актыўна выступае на сходах, арганізуе і падцягвае жанчын-работніц саўгасу сваім уласным прыкладам.

— Ні аднаго прагулу, ні аднаго спазнення я не зрабіла за ўесь час пасеўной кампаніі, — гаворыць Сяліжэнка, — я глядзячы на тое, што жыву затры кілёмэтры.

— Зараз зусім па-іншаму працуем — уведзена зьдзельшчына, да кожнага рабочага даведзены нормы выпрацоўкі, кожны ведае, дзе, што, калі ён павінен рабіць і колькі за гэта атрымае.

Пры норме па пасадцы бульбы ў 0,25 га, я 8 мая пасадзіла пад плуг 0,36 га, 9 мая — 0,47 га, 10 мая — 0,51 га, 11 мая — 0,57 га. Зарабляю я ў дзень ад 3 да 4 рублёў.

Таксама добра працевалі Шабалава Люба, Цітова Антоля, Шакуровіч Саша, Гушинская Алена і іншыя.

Ударніца Ходак Ганна ў часе пераборкі бульбы ішла з працы апошній, бо, па сваёй ініцыятыве, адыходзячы прыкрывала капцы.

Ганна выконвае любую мужчынскую работу.

Аднойчы быў такі выпадак. Яна садзіла бульбу пад плуг. Араты парэзаў сабе нагу. Ганна

зараз-жа зъмяніла аратага, узяўшыся за плуг. І як толькі спрэвілася з работай, але і перавыканала норму. У часе пасадкі бульбы 8 мая ўдарніца Ходак за 4 дні пасадзіла замест 1 га — 2 га бульбы, даўшы ў сярэднім перавыкананьне нормы на 200 проц.

На дзіве, што заработка Ганны Ходак раўняецца заработка рабочых, выконаючых асноўную палявую работу ў саўгасе. Яна арала, вазіла гной, насеніне, садзіла бульбу і інш.

Палітадзел саўгасу і дырэкцыя забясьпечылі максімальны ўдзел жанчын-работніц у працы саўгасу шляхам арганізаціі грамадзкага харчавання і дзіцячых ясьляй у кожным аддзяленыні саўгасу. Палепшана якасць абедаў. У сталоўцы ёсьць спэцыяльны стол ударніка.

Пры падвядзенні вынікаў веснавой сяўбы рабочыя і работніцы саўгасу „Горкі—Абчак“ узялі на сябе абавязак — дапамагчы суседнім адстальным саўгасам і калгасам яшчэ вышэй узьняць хвалю сацспаборніцтва і ўдарніцтва на лепшае і хуткае правядзенне працполачных і ўборачных работ у саўгасе, усімерна змагаючыся за высокі ўраджай сацыялістичных палёў.

Меческі раён.

С. К.

Задача перадавікоў — падцягваць адстаючых

З 14 калгасаў Бобрскага сельсавету калгас „Звязда“ за бальшавіцкія тэмпі ў веснавой сяўбе атрымаў першае месца на чырвонай дошцы па сельсавету.

Калгас „Звязда“ скончыў сяўбу 23 мая, засеяўшы 52 га розных культур, з іх ранніх 5 га аўса, 4,62 ячменю і 2 га ільну. Усе заданыні па сяўбе выкананы ў тэрмін.

Усе калгасынікі былі зацікаўлены ў павышэнні ўраджайнасці сацыялістичнага поля. Глеба была добра апрацавана.

У часе сяўбы праўленыне калгасу правільна расставіла рабочую сілу, на работу выяжджалі з 5 гадзін раніцы і працевалі да цягна.

У гэты-ж гарачы час у калгасе не хапала сена для коня, але жанчыны ўнеслы прапанову і

абвясцілі сябе ўдарнікамі па збору зялёнай травы, за што атрымлівалі па 35 сотых працдня за паўтары пуды травы. Дзякуючы энэргічнай праведзенай работе па забесьпячэнні коняй кармамі, сяўба была скончана раней тэрміну.

З пачатку сяўбы быў заключаны сацдагавор з калгасам „Культура“ на хутчэйшае правядзенне сяўбы, але яб выкацаныі нічога невядома. А калгас „Культура“ адстае ў сяўбе і туды трэба было-б паслаць бускірную брыгаду.

У часе працполачнай і ўборачнай кампаніі неабходна больш разгарнуць сацыялістичныя мэтады працы, неабходна наладзіць выпуск насыценгээты.

Грумбіна.

Крупскі раён.

Тав. Скок Хіма — дэлегатка, ўдарніца калгасу „Шлях Леніна“, Быхаўск. р-ну.

РАБОТНИЦЫ, КАЛГАСЬНІЦЫ І ПРАЦОУНЫЯ ЖАНЧЫНЫ БССР З ЭНТУЗІАЗМАМ РЭАЛІЗУЮЦЬ ПАЗЫКУ „ДРУГОЙ ПЯЦІГОДКІ“

ФАБРЫКА „КАМУНАРКА“ МОЦНА ТРЫМАЕ ПЕРАХОДНЫ ЧЫРВОНЫ СЪЦЯГ

Рабочая і работніцы фабрыкі „Камунарка“ увесь час паказваюць узорную прыклады ў барацьбе за выкананыне і пешчаныне фінілянту.

Фінілян 1932 году выканан на 109 проц., а за першы квартал 1933 году—на 114 проц. Калектумнымі страхаваныемі ахоплені 100 проц. рабочых і работніц. За адданую бальшавіцкую работу на фінансавым фронце фабрыка атрымала пераходны чырвоны

Брыгада т. Тарасевіча, якая падпісалася на пазыку на 140 проц. месячнага заробку.

съцяг ад Менгаркому КП(б)Б, гаррафса-вету і гарсавету.

15 мая, калі ў газетах зявілася пастанова ўраду аб выпуску пазыкі на фабрыцы „Кастрычнік“, склікалі мітынг, а потым правялі гутаркі на цэхах і брыгадах.

За два дні пазыкі разлізывана на суму

227.800 руб., што складае 103,6 проц. месячнага заработка.

Баявая, ударная работа на падпісы дала свае вынікі. Толькі за адзін дзень—15 мая—падпіскі на пазыку было ахоплені 99 проц.

рабочых і работніц на 104,8 проц. месячнага заработка.

Брыгада тав. Тарасевіч ішла наперадзе.

За 35 хвілін у брыгадзе пра-ведзена падпіска на 146 проц. месячнага заработка.

На ўзорнай работе тав. Тарасевіч у справе разлізывані пазыкі руяняліся

у іншай брыгады. Есьць многа работніц, якія падпісаліся на 150—200 проц.

месячнага заработка—гэта т. т. Шапіра, Казак, Давыдава, Сандлер і іншыя.

Рабочы і работніцы, якія ў гэты час былі ў адпачынку, прыслалі лісты з просьбай падпісці яхід на пазыку.

Прышынства па падпісы атрымалі за-крайні цэх, які ахапіў падпіскай усіх рабочых.

Цэх выканану плян па пазыку на 108,4 проц. Пры падпісца шырокі ўжываніе саціялістычных мэтады працы—са-ціялістычны і ўдарніцтва.

Асобныя цэхі, таксама і рабочыі паміж сабой заключалі

саціумовыі на хутчайшую разлізыванію пазыкі.

Падпіскі праводзіліся мэтадамі саціспабор-

ніцтва. Практыкаваліся асобныя выклікі, бускірныя брыгады. Так

клесварныі цэхі, скончыўши падпіску на 12 гадзін дні, узгу на бускір 2-га хромавы. Было вы-

пушчана да 70 блю-летэній, ход падпіскі

ас্বяняліся ў штодзён-ках.

Камісія садзейнасці атрымала шмат тэ-ліграм і лістоў ад рабочых і работніц, якія знаходзіліся ў адпачынку. (Палейш, Бойка і інш.). Ад падпісы на пазыку на 100 проц. і вышэй. Нават з раздзільнага дому прыбы-лі ад работніцы Шуб, якай таксама паве-дамляла, што падпісваеца на пазыку. Усё гэта сведчыць ад тым, што парткалеткы і фабком па-бальшавіцку мабілізавалі масы на важнейшую палітычную кампанію.

Рабочыя фабрыкі „Кастрычнік“ атрымалі

яшчэ адну перамогу на фінансавым фронце

на разлізывані пазыкі першага году другой пяцігодкі.

Таня.

Менск.

Вопыт масавай работы па распаюсю-джаныні „Пазыкі другой пяцігодкі“ работніцы і служачы фабрыкі „Камунарка“ павінны пера-

несці ў свой падшэфны сельсавет.

Таня.

Менск.

ПАЗЫКУ РЭАЛІЗАВАЛІ ЗА 24 ГАДЗІНЫ

Менская абутковая фабрыка імя Кагано-вічай свой экзамен на „Пазыкі другой пяцігодкі“ здала з гонарамі. На працягу 24 гадзін былі ахоплены падпіскай усе рабочыя, работніцы і служачы фабрыкі на 107,3 проц.

Менскія жанчыны і калгасыні здадлі

тэльце аб пазыцы. Рабочыя добра рас-тлумачылі куды, для чаго, на карысць чаго ідуць сродкі ад пазыкі. У выніку ўсіх праведзенай работы работніцы абутковай фабрыкі сустэрлі пастанову ўраду аб пазыцы з вялікім энтузіязмам.

Было разгорнута саціспаборніцтва паміж цэхамі і брыгадамі. Закройны цэх выкідзіў на саціспаборніцтва больш адставы, штамповачны цэх на 100-проц. падпіску. У працэсе падпіскі штамповачы іхні перавысіў закройны на 4 проц. Актыўнейшы ўздеялі падпісцы прымалі работніцы Рыж, Вайнштейн.

Клоц, Якімович, Пасевіч, Хількевіч, якія падпісаліся на 150 проц. сваёй месячнага заработка і ахапілі падпіскай усіх работніц. У закройным цэху старшы брыгадзір жаночай брыгады „8 сакавіка“, герой першай пяцігодкі тав. Юдзялевіч і работніцы Аляксеева, Добкіна, Шаль і іншыя падпісаліся на пазыку звыш 100 проц. месячнага заработка. Пасля разлізывані пазыкі. І гэсь вынікі. 15-га мая на ўрачыстым пле-нуме гарсавету падпісемствы, дзе праце-бываў брыгада рабочых і работніц у падшэфны сельсавет і прыгарадную гаспадарку для гэтай-же справы.

Дэлегаткі Гомельшчыны—актыўісткі па рэалізацыі пазыкі

так—113,2 проц., „Казімі“—106 проц.,

„Герой працы“—104,7 проц., „Камінтарн“—

100,6 проц., „8 сакавіка“—100,8 проц.,

„Везуві“—100,1 проц. На фабрыцы „Герой працы“ наперадзе ўсіх—пакаміра, дзе працующе выключаючы жанчыны. На фабрыцы „Везуві“ наперадзе жанчыны цэхі—здымальни і каробачны. Есьць многа жанчын-фі-ударніц на заводзе імя Ланцуцкага, „Спар-так“, „Казімі“ і іншых падпісемствах.

У выніку разгортвання саціспаборніцтва паміж дэлегаціямі сходамі жайтаў і дапамо-гі партарганізацыі гарыжылсаюзу кантроль-ная лічба па падпісцы на пазыку жонкамі рабочых і служачых выканана на 20-е мая

1-га чэрвеня ўступіў у строй Челябінскі трактарны завод, які будзе выпускать гусенічныя магутныя тракторы „Сталінец 60“. На здымку: агульны выгляд Челябінскага трактарнага завода.

У падпісцы ўдзельнічалі ўсе

Як толькі атрымалі газету „Рабочы“, дзе

была зьмешчана пастанова ўраду аб вы-
пуску пазыкі на фабрыцы „Кастрычнік“, склікалі мітынг, а потым правялі гутаркі на цэхах і брыгадах.

За два дні пазыкі разлізывана на суму

227.800 руб., што складае 103,6 проц. ме-

сячнага заработка.

Падпіскі праводзіліся мэтадамі саціспабор-

ніцтва. Практыкаваліся асобныя выклікі,

бускірныя брыгады. Так

клесварныі цэхі, скончыўши падпіску на 12 гадзін дні, узгу на бускір 2-га хромавы.

Было вы-

пушчана да 70 блю-летэній, ход падпіскі

ас্বяняліся ў штодзён-ках.

Камісія садзейнасці атрымала шмат тэ-ліграм і лістоў ад рабочых і работніц, якія знаходзіліся ў адпачынку. (Палейш, Бойка і інш.). Ад падпісы на пазыку на 100 проц. і вышэй. Нават з раздзільнага дому прыбы-лі ад работніцы Шуб, якай таксама паве-дамляла, што падпісваеца на пазыку. Усё гэта сведчыць ад тым, што парткалеткы і фабком па-бальшавіцку мабілізавалі масы на важнейшую палітычную кампанію.

Рабочыя фабрыкі „Кастрычнік“ атрымалі

яшчэ адну перамогу на фінансавым фронце

на разлізывані пазыкі першага году другой пяцігодкі.

Таня.

Менск.

Вопыт масавай работы па распаюсю-джаныні „Пазыкі другой пяцігодкі“ работніцы і служачы фабрыкі „Камунарка“ павінны пера-

несці ў свой падшэфны сельсавет.

Таня.

Менск.

ЛЕПШЯЯ ФІНУДАРНІЦЫ „БАЛЬШАВІКА“

ным цэху Гурэвіч падпісалася на 143 проц., Шэйніна—125 проц., Дораш—117,6 проц.

У другім хромавым—Анісімова—137%, Шыфрын—113 проц., Белан М.—112,5 проц.

Менск.

Брыгада шыльмашыны 1-га хромавага цэха завodu „Бальшавік“, якая падпісалася на пазыку на 100 проц.

ДЭЛЕГАТКІ ГОМЕЛЬШЧЫНЫ—АКТЫВІСТКІ ПА РЭАЛІЗАЦІІ ПАЗЫКІ

1-га мая ў Гомелі была праведзена на-
рада жанрогаў з кіраўнікамі дэлегаціях
саходы па пытаннях падрыхтоўкі работы
на разлізывані „Пазыкі другой пяцігодкі“.

На ўсіх падпрыемствах гораду і ў жа-
катаў былі праведзены дэлегаціі сходы, на
кікі абміркоўваліся адузныя тульскіх рабо-
чых і заводу імя Ланцуцкага. Дэлегаціі
сходы і асобныя дэлегаціі ўзялі на се-
бе разгортваніе падпісемстваў на разлізывані пазыкі.
І гэсь вынікі. 15-га мая на ўрачыстым пле-
нуме гарсавету падпісемствы, дзе праце-
бываў брыгада рабочых і работніц у падшэфны
сельсавет і прыгарадную гаспадарку для гэтай-же
справы. Фабрыка „Спар-так“, „Казімі“ і іншых падпісемствах.

У выніку разгортвання саціспаборніцтва паміж дэлегаціямі сходамі жайтаў і дапамо-
гі партарганізацыі гарыжылсаюзу кантроль-
ная лічба па падпісцы на пазыку жонкамі
рабочых і служачых выканана на 20-е мая

на 102 проц. Падпіскі праводзіцца. Дэле-
гаціі сходы жонак рабочых па жакатах
робочыя абходы ў прыватных кватэрах
і праводзіцца там падпіску сарад жонак
рабочых і служачых.

При разлізывані пазыкі ярка выявілася
роля і актыўнасць дэлегатак. Цікава пры-
весці такі факт—сакратар парткалеткі
камбінату „Спартак“ тав. Басія заяві:
„Я да гэтага часу ня зусім разумею ролю
дэлегаціка сходу, але ў часе разлізывані
пазыкі дэлегаткі даказалі, што яны
зьяўляюцца вялікай сілай“.

Адтаяе яшчэ ў разлізывані пазыкі вёска.
Зарас шэфскія організацыі накіравалі бры-
гады жанчын у сельсаветы для ахоп-
лікі калгасыніц і працоўных сляянік.

Розіна.

Гомель.

ЖАКТ № 20 ЗАВЯВАЙ ПРАВА НА РАПАРТ

На жактах г. Менску на 27 мая ахоплена падпіскай на пазыку 10.751 хатнія гаспадыня на суму 175.000 руб. Кантрольнае заданьне ў 200.000 руб. будзе выканана да 1-га червеня.

Адным з перадавых у рэалізацыі пазыкі па жактах ідзе 20 жакт, які па бальшавіцку падрыхтаваўся да гэтай справы. Заданьне было ў 4.240 руб., а рэалізавана пазыкі на 5.100 руб., гэта толькі сярод хатніх гаспадынь, сярод рабочых і служачых—на 1.250 руб.

Дэлегаткі Зубенка, Гарбачова, Кавалёва—лепшыя ўдарніцы фінфронту. Яны падпісаліся на 50—100 руб. кожная. Нават інвалід працы, хатнія гаспадыня Горная Іванова падпісалася на 100 руб. у той час, як пэнсіі атрымлівае толькі 40 руб.

Пасьля падпіскі камсад арганізаваў 6 бускірных жаночых брыгад і накіраваў іх у жакты № 13, 14 на дапамогу па рэалізацыі пазыкі.

За ўзорную і хуткую рэалізацыю пазыкі жакт № 20 атрымаў права рапартаваць урачыстаму пленуму Менгарсавету 15 мая аб сваіх дасягненнях.

Па радзе жактаў ёсьць лепшыя ўдарніцы, якія па-баявому дапамаглі ў рэалізацыі пазыкі. Тав. Мельнікова (жакт № 6) адна правяла пад-

Жонкі рабочых жакту № 20 т.л. Міркіна, Гольдзіна і Сінько, якія рапартавалі пленуму Гарсавету аб падпісцы на пазыку па жакту.

піску на 2.200 руб., а заданьне па жакту—2.500 руб. Вылучэнка—загадчыца дамамі 37 жакту тав. Каплан за адзін дзень рэалізавала пазыкі на 2.750 руб.

Пасльяховая рэалізацыя пазыкі ў адзначаных жактах тлумачыцца тым, што там была добра праведзена масава-растлумачальная работа і шырока разгорнуты сацспаборніцтва і ўдарніцтва.

Але ёсьць і такія жакты, якія на 27 мая не ахапілі падпіскай нават і 50 проц. хатніх гаспадынь—гэта жакты № 9, 39 і 47.

Адстаючыя жакты павінны неадкладна мабілізаваць акты ў дэлегатак на хутчэйшую рэалізацыю пазыкі.

Менск.

Грумбіна.

Калгасьніцы—перадавікі падпіскі

У калгасе імя Будзённага першымі падпісаліся на „Пазыку другой пяцігодкі” калгасьніцы Жатнёва Ганна—на 35 руб., Салега Полька—на 35 руб. і Сапега Манька—на 30 руб. Яны выклікалі астатніх калгасьніц. У выніку шырока разгорнутага сацспаборніцтва калгасьнікі калгасу імя Будзённага падпісаліся на 860 руб. Будзёнаўцы вырашылі рэалізаваць пазыку на суму 2.500 руб. з тым, каб кожны працаходльны падпісаўся на менш як на 30 руб.

Брыгадіры і камсад узяліся на працягу аднаго дня ахапіць падпіскай тых, якія ня прысутнічалі на сходзе.

Крычаўскі р.

Галія.

Тав. Кавалёва—хатнія гаспадыня жакту № 20, якая падпісалася на пазыку на 50 руб.

Узялі на бускір адстаючых

Абгаварыўшы пытаньне аб новай пазыцы 2-й пяцігодкі, калгасьніцы калгасу імя Молатава, пастанавілі падпісацца на менш як на 20 руб. кожная.

Першымі падпісаліся на 20 р. Патапава Соф'я, Варанцова Любка, Шынкарова Арына, Сапожнікова Ксения, Арлова Наста, Варанцова Волька і выклікалі ўсіх калгасьнікаў узяць з іх прыклад. Сход узяў на бускір Курылову Вольку, Скражанкову Дуньку і Ўсьціну. У гэты вечар было рэалізавана пазыкі на суму 560 руб. Пасьля сходу і Курылава Волька падпісалася на 20 р.

Калгасьніцы калгасу імя Молатава павінны быць і будучы першымі змагарамі і ўдарнікамі фінсправы.

Галія.

Жонкі начскладу падпісваюцца на пазыку

У Нроце сувязі жонкі начскладу—хатнія гаспадыні ў колькасці 13 чалавек падпісаліся на пазыку 1-га году другой пяцігодкі на суму 740 руб. і выклікалі падпісацца на пазыку жонак начскладу N-га кавалерыйскага эскадрону.

Лявон Беднякоў.

Полацак.

МЕСЯЧНІК ДРУКУ і ЗАДАЧЫ РАБСЕЛЬКОРАК

Пастановай ЦК КП(б)Б з 20 мая па 20 чэрвяна на БССР праводзіца месячнік друку. Задача месячніка—яшчэ больш падніць якасць нашага друку, палешыць партыйнае кірауніцтвам ім, асабліва нізавым друкам і армій рабселькорау.

На XII зьездзе нашай партыі, гаворачы аб друку, т. Сталін адзначыў: «Друк—адзіны сродак, пры данамозе якога партыі штодзенна, штогадзінна гаворыць з рабочай клясай на сваёй патрэбнай ёй мове. Іншых сродкаў працягніць духоўныя ніці паміж партыйнай і клясай, іншага такога гібкага апарату ў прыродзе няма». Гэтыя слова правадыра партыі і сусьветнага пралетарыяту паказваюць нам, якую вялікую ролю адыгрывае бальшавіцкі друк у справе арганізацыі мільённых мас працоўных на выкананьне задач, паставленых партыйнай у галіне пабудовы сацыялістычнага грамадзтва ў нашай краіне.

Мы будуем сацыялізм ва ўмовах абвостранай клясавай барацьбы, рэшткі разьбітых, але яшчэ недабітых капіталістычных элементаў у нашай краіне аказваюць шалёнае супраціўленне нашаму будаўніцтву. Наш бальшавіцкі друк арганізоўвае масы на барацьбу супроць клясавага ворага, выкryвае яго. Наш бальшавіцкі друк вучыць працоўных клясавай пільнасці ў адносінах да ворагау.

За апошнія гады пяцігодкі гіганцка вырас бальшавіцкі друк. Мы маем па СССР дзіве тысячи раённых і трох тысячи фабричных газэт. Па БССР амаль у кожным раёне ёсьць газеты. А колькі насыщенных, цэхавых штодзенных, палявых, брыгадных газэт—не пералічыш.

Сіла нашага бальшавіцкага друку ў тым, што ў ім прымае ўдзел сама маса. Нашы газеты працоўныя і не толькі чытаюць, але і самі пішуть у іх. Шматмільённая армія рабселькорау—камандзіраў пралетарскаграмадзкай думкі—вось хто акружает наш бальшавіцкі друк. Па СССР зараз налічваецца 3 мільёны рабселькорау. Гэта—актыўныя будаўнікі сацыялізму, дапаможнікі партыі, якія над яе кірауніцтвам змагаюцца супроць клясавага ворага, супроць апартыністай, прагульшчыкаў, лодыраў на вытворчасці і ў калгасах.

Мы маем шмат прыкладаў сапрауды бальшавіцкага змагання рабселькорау за прамфіліян, за якасць прадукцыі, за арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванье калгасаў.

На менскай швейнай фабрыцы імя Крупскай рабкорка Жукава—лепшая ўдарніца па якасці—зараз вылучана інспектарам па якасці. Рабкорка Зусмановіч дзеяе заўсёды высокую якасць прадукцыі. Рабкорка Андрусенка—зараз рэдактар штодзенкі першага цэху. Яе штодзенка—адна з лепшых ія фабрыцы, выхадзіць рэгулярна і ўзынімае важныя вытворчыя пытанні. Селькорка Міцура, Мазырская раён, змагаецца за здаровы бальшавіцкі калгас, праз нашу часопіс яна сыгналізуе аб недахопах у сваім калгасе. Такіх прыкладаў шмат.

Аднак, трэба адзначыць, што сярод мільённай арміі рабселькорау яшчэ нязначная колькасць рабселькорау. Наша задача ў часе месячніка друку павялічыць рады ўдарніц друку, широка папулярызаваць лёзунг партыі: «кожны ўдарнік вытворчасці—ударнік друку».

Задача рабселькорау ў часе месячніка—яшчэ больш узмаціць барацьбу за поўнае выкананье прамфіліяну, за пасыпхование завяршэнне веснавой сяўбы і правядзенне працоўнай і ўборачнай кампаніі.

Праз шматтыражкі і штодзенкі, праз раёны і цэнтральны друк рабкоркі павінны змагацца за якасць прадукцыі, за ауладаныя тэхнікай свайго варштату, за кваліфікацыю і вылучэнне работніц.

Асаблівую ўвагу ў барацьбе за якасць павінны алдаць рабкоркі швейнай прымесловасці, у прыватнасці, фабрыцы «Сыцяг індустрыялізацыі», дзе за апошні час назіраюцца вялікія прарывы у якасці прадукцыі.

На раже прадпрыемстваў ёсьць яшчэ факты апартуністичнай недаацэнкі жаночай працы (завод «Бальшавік», імя Варашылава, «Камунар», фабрыка «Кастрычнік» і інш.), дзе работніцы працуюць гадамі на ніжэйших разрадах. Таксама ёсьць яшчэ рад прарываў у тэхнічнай вучобе работніц.

Памятаючы, што друк зьяўляеца самай моцнай, самай вострай зброяй партыі, рабкоркі павінны скарыстоўваць гэтую зброю ў барацьбе з тымі, хто скажае ліню партыі. На старонках нізавога друку неабходна бязылтасна выкryваць бракаробаў, лодыраў, прагульшчыкаў, падрышчыкаў выкананія прамфіліяну.

Трэба ўзяць пад агонь самакрытыкі ўсіх, хто перашкаджае выкананью дырэкту партыі ў справе укараненай жаночай працы ў вытворчасці, у справе павышэння кваліфікацыі і вылучэння работніц на кіруючыя пасады.

Мы яшчэ маем рад прарываў у бытавым абслугоўванні работніц. Дзіцячыя установы яшчэ не ўсёды прыстасаваны да грамадзкай работы і вучобы работніц. Харчаванье дзіцяці не на валежнай вышыні, бо няма ўласнай харчовай базы пры большасці дзіцячых установ. Задача рабкоркі—узяць на піро ўсе гэтыя недахоны і дабіца, каб справа паляпшэння бытавых умоў работніц стала штодзennым клопатам трывутніка прадпрыемства.

Задача рабкорак у часе месячніка—узмацніць барацьбу за пасыпхование заканчэнне веснавой сяўбы, сваячасовая добраякаснае правядзенне працоўнай і ўборачнай кампаніі ў прыгараднай гаспадарцы і падшэфным сельсавецце, широка мабілізуючы на дапамогу ім дэлегатак, жонак рабочых.

Задача рабселькорак у вёсцы—змагацца за павышэнне ўраджайнасці палёў, за сваячасовая і добраякаснае правядзенне працоўнай і ўборачнай кампаніі ў разгарванье сацыялістычных метадаў працы, за лепшае бытавое абслугоўванье калгасніц. Усе гэтыя пытанні павінны адбівацца ў палявых брыгадных газетах, неабходна прац друк змагацца за бальшавіцкія калгасы супроць кулакоў, шкоднікаў, зладзеяў, лодыраў. Пры дапамозе вострага піра і зоркага вока селькоркі, пад кірауніцтвам партыі, мы арганізаціяна ўзмоцнім нашы калгасы, зробім ўсіх калгаснікаў заможнымі.

Селькоркі павінны ўзяць пад неаслабны нагляд бытавыя установы ў калгасах—яслі, пляцоўкі, сталоўкі, дабіца, паляпшэнне якасці іх працы.

«Жанчына ў калгасах вялікая сіла. Трымаць гэты сілу пад спудам, значыць дапусціць злачынства. Наш абавязак заключаецца ў тым, каб заснаваць наперад жанчын у калгасах і пусціці гэты сілу ў справу» (Сталін). Гэтыя слова нашага вялікага працадыра і настаўніка селькоркі павінны мэці запамінаньне і змагацца праз друк за вылучэнне жанчын, за павышэнне іх кваліфікацыі, за агра-і зоатэхнічную вучобу.

За апошні час мы маем шмат фактаў скажэнняў леніскай нацыянальнай палітыкі. Наша задача ў часе месячніка—мабілізаваць рабселькорак на барацьбу з гэтымі скажэннямі, на барацьбу супроць ухілу ў бок вялікадзяржаўнага шавінізму, як галоўнай небяспекі, супроць контр-рэвалюцыйнага беларускага нацыянал-дэмакратызму і шавінізму ўсіх колераў, за пралетарскі інтэрнацыонализм.

Пытанніе аб дзейнасці матар'ялаў, што зъмяшчаюцца ў друк, набывае вельмі важнае значэнне. Мы яшчэ маем рад фактаў бюрократычных адносін з боку паасобных работнікаў да рэагаванія на рабселькораўскія заметкі. Рабселькоркі павінны дабівацца заўсёды, каб кожнае ўзьнятаяе пытанніе на старонках друку было даведзена да канца, выкryваючы тых бюрократаў, якія бяздушина адносяцца да заметак работніц і калгасніц.

У часе месячніка даб'емся значнага павялічэння радоў ударніц друку, значнага павялічэння колькасці рабселькорак часопіса «Работніца і калгасніца Беларусі», актыўізізаціі іх для барацьбы пад кірауніцтвам партыі за пасыпхование пабудову бясклясавага сацыялістычнага грамадзтва ў другой пяцігодцы.

Е. Э.

„Друк ня толькі калектыўны прапагандыст і налектыўны агітатар, але і калектыўны арганізатор“.
(Ленін).

Спэктар Элька—рэдактар газэты

(Нарыс)

Сёння Элька прачнулася надзвычай рана. Яшчэ сонца сваімі яркімі праменінямі не пасьпела асьвяціць дахаў, як Элька ўжо праглядала матар'ял месячніка бальшавіцкага друку, задумліва выводзіла нейкія мала зразумелыя літаратуры на кавалку паперы, абмяркоўваючы, як правесці канфэрэнцыю па пытаннях якасці прадукцыі на фабрыцы. Ня можа спакойна глядзець Элька на лічбы, якія ўпісала яна сама ў перадавую шматтыражкі „Сыцаг акцябра“.

— Не! Ніколі ня спынімся на гэтым. Прыйложым усе сілы, каб давесціці процант браку да нуля. Хіба-ж гэта нармальная, каб за першы квартал 1933 году фабрыка мела 0,7 проц. браку?!

Успомнілася Эльцы, мігам прымчаліся апошнія дні фабрычнага жыцця. На фабрыцы быў прарыў па фінпляну...

— Трэба мабілізаваць масы—сказаў тады Эльцы сакратар парткому. І Элька праз шматтыражку падняла масы. Разам з камсамольскай арганізацыяй проводзіла нарады па агрэгатах, цэхах з рабкорамі, насыценкамі, дэлегаткамі. Штодзёнка заўсёды паказвала сьпісы лепшых і горшых удзельнікаў у выкананыні

фінпляну. Заданыне па фінпляну было выканана, падпіскай на пазыку ахоплена 100 проц. рабочых. І чым больш стамлялася Элька ад работы, тым больш упэўненасці ды энэргічнасці было ў яе.

Вось яшчэ нядайна казала на пасяджэнні бюро парткалектыву.

— Трэба дапамагчы падшэфнаму сельсавету ў веснавой сяўбе. А праз пару дзён Элька сама ўжо едзе ў Глушскі сельсавет з агітбрыгадай ды вязе з сабой шматтыражку, прысьвечаную веснавой сяўбе. Там па калгасах арганізоўвае яна выпуск насьцених газэт.

Задумалася Элька, мімаходам успамінаючы перажытыя дні. Тым часам сонца прабралася праз шчыліны плоту, зайкамі заскакала па съянне. Гаспадыня працавала выпіць шклянку гарбаты. Ужо за гарбатай разгаварылася Элька, пачала апавядыць пра сваё дзяцінства, як забралі бацьку на вайну ў 1916 годзе, а яны засталіся бяз грошай і хлеба. Тады Эльцы было ўсяго 10 гадоў, але маці казала ёй: „Ідзі, дачушка, да майстра працаваць, трэба гроши на хлеб зарабляць, бо ці вернецца бацька—невядома“. Шмат зьдзекаў перанесла Элька ад „вучыцеля“. А маці

адно паўтарала сухімі, зబляднелымі вуснамі—цярці, дачушка.

— А пасьля я стала краўчыхай, з 1928 году на фабрыцы нашай працавала, а зараз—вылучэнка, самы сапраўдны рэдактар,—жартаўліва скончыла сваё апавяданье Элька.

Праразылівы фабрычны гудок перапыніў яе гаворку. Недапішы гарбаты, сарвалася яна з месца ды, скапіўши ў руці падрыхтаваны матар'ял да выпуску чарговага нумару шматтыражкі, шырознымі крокамі съпяшалася на фабрыку.

* * *

Ужо 4 месяцы як Спэктар Элька вылучана рэдактарам шматтыражкі. Матар'ялаў у яе заўсёды шмат. Яна і актыў наўкола сябе арганізавала—Годзе, Барыгіна, Падольская, Цярпінская—разам дапамагають ёй у выпуску штодзёнак і шматтыражкі. Непасрэдная работа Элькі па цэхах, агрэгатах, па брыгадах. Там зьбірае і праццаўвае яна матар'ялы для газэты. І задумліва пазірае Элька на съветлы, прасторны цэх. Добра знаёмы ёй спрытныя рухі работніц каля машын, яшчэ нядайна яна сама працавала ў гэтым цэху ды з гонарами выконвала свой плян.

Менск

Н. З.

Работніцы завода „Бальштвік”—лепшыя ўдарніцы па падпісцы на пазыцу. Справа налева: тав. Гурвіч (жэлятынны цэх) падпісалася на 143 проц. месячнага заработка, тав. Куніцкая (1-ы хромавы цэх)—на 153 проц. месячнага заработка, тав. Шайніна (жэлацінны цэх)—на 125 проц. месячнага заработка.

„Вока ўдарніцы“ глядзіць пільна

Швэйная фабрика імя Крупской, фабрика, калі можна так сказаць— „жаночая“. З 941 чалавека рабочых фабрыкі—мужчын наўрад ці набярэцца сотня. Скрозь—жанчыны.

Жанчына—і рэдактар друкаванай шматтыражкі „Вока ўдарніцы“. І якраз пра рэдактара тав. Г. І. Язьмір варта сказаць у часе месячніка бальшавіцкага друку.

У маленьком, насыменым пакойчуку парткалетыву і рэдакцыі рухавая, невялічкая постаць гэтай жанчыны ажыўляецца і га-рыць пры гутарцы аб газэце.

А газэта ў сувязі з месячнікам друку разгарнула і правяла такі немалую працу. Перш за ўсё на зылёце рабкораў фабрыкі (іх каля 65, з якіх 40 жанчын) разам з групай СПА (супроць паветранай абарона) дасканала пра-правацавалі ліст—адозву рабкораў чырвонасцяжнага заводу „Бальшавік“ з поваду месячніка. Высунулі рад конкретных мерапрыемстваў на сваёй фабрыцы ў адказ ударнікам-рабкорам „Бальшавіка“.

На ініцыятыве шматтыражкі ўключылі ў плян работы цэхавых штодзенак правядзеніне нарад ударнікаў з мэтай уцягнення іх у рабкораўскі рух. Надоечы правялі ўжо рэйд рабкораў у цэхах па выяўленыні нядбайніц і бракаробаў.

Апошні нумар „Вока ўдарніцы“ сапраўды стракаты ад вельмі рэальнаў „вітрын“ тых, хто систэматычна робіць брак і пераробкі. „Абязылічкі“ няма тут. Вось, напрыклад:

— Аナンіч—2 істужкі... Крыловіч—4 істужкі... Казлоўская—10 істужак, Лапатовіч—8 істужак...

У кожным цэху працуе брыгада рабкорак па праверцы выкананья рабочых пропаноў. Энергічна ідзе цяпер праверка работы бюро рацыяналізацыі ў маштабе ўсёй фабрыкі.

— Рабкоркі наше,—гаворыць тав. Язьмір,—бязумоўна наперадзе ў змаганьні за прамфінплян. Вось я дам вам характарыстыку трох—найбольш прыкладных і вы пераканаецца.

І сапраўды. Рабкорка Жукоўская за высокія якасныя паказальнікі ў работе вылучана на пасаду інструктара па якасці прадукцыі ў III-м цэху. З ускладзенымі на яе ававязкамі спраўляеца добра. Інспектар на „два вялікіх“. Працуе аддана і сур'ёзна.

Рабкорка з I-га цэху Андрушэнка—адна з самых актыўных жанчын на фабрыцы. Яна зараз—рэдактар цэхавой штодзёнкі. І яе штодзёнка—лепшая на прадпрыемстве,—рэгулярна выходзіць, звязана з масай, узынімае

т. Антоневіч, работніца шклоўскай папяровай фабрыкі „Спартак“, актыўная рабкорка часопісу „Раб. і кал. Бел.“

важныя і цікавыя пытанні, пры гэтym—грунтоўна, палітычна-застоўрана. Успамінаецца дакладная, баявая „шапка“, дадзеная тав. Андрушэнкай у адным з нумароў штодзёнкі:

— Там, дзе разгорнута сацспаборніцтва і ўдарніцтва—ёсьць і колькасць, і якасць!»

Рабкорка Зусмановіч—старшыня цэхому 1-га цэху. Сама непасрэдна працуе на вытворчасці. Актыўная работніца, дзе вельмі высокую якасць прадукцыі, пры чым перавыконвае норму выпрацоўкі.

Такіх прыкладаў можна было-бы прывесці на мала. У гарніле камуністычнага друку гартуеща новая жанчына—барацьбіт. Яна расце штодня.

І трэба падкрэсліць, што ва ўсёй работе рабкорак-ударніц, у работе ўсяго нізавога друку

фабрыкі вельмі адчуваецца кіраўнічая роля фабрычнай шматтыражкі „Вока ўдарніцы“ і ў першую чаргу—яе рэдактара.

Пагаварэце з работніцамі ў часе перапынку. Навядзене іх на тэму аб газэце. Пачуеце:

— Цікавімся сваёй газэтай... А як-же. Чытаем... І баба добрая заварачвае ёю,—свая, фабрычная, сама ўчора ад машины. Толькі вось пра бытавыя патрэбы нашы малавата піша... У нас няма сваіх ясьляй пры фабрыцы, а газэта мала займалася гэтым пытаньнем.

Г. І. Язьмір у шматтыражцы—з 1932 году, з пачатку арганізацыі газэты. І пры ўсіх сваіх частковых зрывах і памылках газэта за гэты час набыла папулярнасць і аўтарытэт сярод найшырэйших пластоў работніц.

Правільна і сваячасова сыгна-лізуе „Вока ўдарніцы“ у апошнім сваім нумары пра зрыў падрыхтоўкі фабрычнага калектыву да надыхаўчай чысткі партыі, прыводзячы той сумны факт, што гурток партвучобы замест 40 чалавек апошні час наведваюць... 10.

„Вока ўдарніцы“ на варце. Міма яго не праходзяць ні інтарэсы фабрыкі, ні вялізарнай палітычнай важнасці пытанні, якія закранаюцца ў маштабе ўсёй краіны.

Юр. Лявонны.

Менск.

т. Турына, работніца фабрыкі „Чырвоны тэкстыльшчык“ (Менск), рабкорка часопісу „Раб. і кал. Бел.“

Рабселькоры зъяўляюцца „камандзірамі пралетарскай грамадзкай думкі, якія імкніцца накіраваць невычарпальныя слы гэтага вялізарнага фактару на дапамогу партыі і савецкай уладзе ў цяжкай справе сацыялістычнага будаўніцтва“

СТАЛІН.

БАЛЬШАВІЦКАЕ ПРЫВІТАНЬНЕ ЛЕНІНГРАДЗКАЙ ЧАСОПІСІ¹ „РАБОТНИЦА И КРЕСТЬЯНКА“ У ДЗЕНЬ ЯЕ ДЗЕСЯЦІГАДОВАГА ЮБІЛЕЮ

М. ГОРКІ.

„РАБОТНИЦЕ И КРЕСТЬЯНКЕ“

Вітаю часопісі „Работница и крестьянка“ з 10-годзьдзем яе глыбока важнай работы. З-за недахвату часу я не заўсёды чытаў вашу часопісі, таварышы, але кожны раз, калі прыходзілася чытаць яе, мяне радавала ўмеласць, з якою ведзяцё вы часопісі, прастата мовы, якою гутарыце з работніцай і сялянкай, выразнасць вылажэння вялікіх ідэй, якія аўтаднаюць рабочы народ усіх краін у адну сілу і з якімі вы бесъперапынна знаёміце жанчын Саюзу Сацыялістычных Саветаў, першай краіны, дзе пад уплывам гэтых ідэй пачата будаўніцтва новага жыцця.

Часамі здаецца, што вы скупа знаёміце чытак вашай часопісі з ганебнымі зьявішчамі цякучай рэчаіснасці за межамі Саюзу Саветаў,—з тэй драмай, якую перажываюць у Эўропе і Амерыцы жанчына — сялянка, бяспраўная нявольніца царквы і капиталістичнай дзяржавы. А было-б добра, цікава і карысна расказваць, хоць-бы рэдка, аб тым, як звар'яцэлы павук-капіталізм заблытаваўся ў сваім уласным павуціні, як сударожна б'еца ён у ім і што церпіць ад гэтага бяспраўная жанчына—работніца і сялянка. Жабрацкая гаспадарка яе мужа, яе ўладара і нявольніка капиталістаў,—гаспадарка, на якую яна ўсё жыцьцё без карысці і безнадзеяна траціць свае сілы, руйнуеца і наперадзе ў яе яшчэ больш горкае жабрацтва і голад.

Добра-б таксама даваць чытакам вашым нарысы жыцця жанчыны ў Эўропе і ў нас,—да рэвалюцыі, арганізаванай бальшавікамі, паказаць гісторыю катаржнай працы на капиталістаў, працы, затрачанай жанчынамі, жабрацкімі „гаспадынямі“, на стварэнне і пракармленне мільянаў, на работу па вырабе галоднымі прадметаў раскошы.

Жанчыны—палова ўсяго насельніцтва зямлі, значыцца, яны—палова ўсёй масы працоўнага народу. Батрачкі, кухаркі, карміліцы дзяцей буржуазіі, якія дзецемі смокчуць іх малако, а вырастоючы будуць смактаць іх кроў; ткачыкі, швачкі, краўчыкі, якія, апранаючыся ў лахманы і жывучы галоднымі, вырабляюць раскошныя матэрны і ўбраны для гандлярак, для жонак і дачок буржуазіі, жанчыны, якіх галеча і голад прымушаюць гандляваць сваім целам,—з жыцьцём гэтых жанчын вельмі карысна было-б пазнаёміцца некаторым з жанчын нашага Саюзу.

Пад „некаторымі“ я разумею тых, якія ўсё яшчэ ня могуць зразумець, што дробны ўласнік заўсёды служыў і служыць мухай у павуціні капиталізму і што пакуль існуе капиталізм, рабочыя і сяляне нямінуя павінны быць жабракамі і сяляпымі яго нявольнікамі, бо багацтва аднаго чалавека заўсёды стваралася і ствараецца съляпой сілай тысяч людзей, розум якіх цэрква і дзяржава капиталістаў наўмысна трymаюць у демнаце ўсялякай хлусьні. Палітыка капиталістаў простая: чым бліжэй чалавек да жывёлы, чым больш падобен ён да хатнай жывёлы,—тym лягчэй і зручней карысташа яго сілай.

Прастата гэтай нялюдзкай палітыкі асабліва відавочна ў нашы дні, калі капиталісты Эўропы і Амерыкі пераканаліся, што ў іх ужо няма сіл трymаць пралетарыят у цемры невуцтва і што на прыкладзе рабочых і сялян Саюзу Саветаў пралетары ўсё больш выразна бачаць, дзе шлях да свабоды. Гэта прабуджэнне волі да ўлады сярод рабочых і сялян прымушае капиталістаў адкінуць у бок усю прызвыченую ім хлусьню, усю іх фальшивасць, усе салодзенькія слоўцы,—усё, чым іх папы, філёзафы, журналісты прафавалі зъмякчыць жорсткасць і горкасць жыцця працоўнага народу. Зараз яны праста і голасна гавораць, што „розум—вораг людзей“, бо ён дае працоўным масам „марныя надзеі“ на паляпшэнне іх жыцця, разумеючы пад гэтымі надзеямі ажыцьцяўленыне ідэй сацыялізму. Яны прарапедуюць адмову ад тэхнікі, неабходнасць павароту назад, да бяспраўя старажытнасці, да нявольніцтва, яшчэ больш яўнага і суровага, чым нявольніцтва, існуючае ў Эўропе і Амерыцы нашых дзён. Яны імкнуща ўстанавіць у сваіх краінах „фашизм“, які і ёсьць ні што іншае, як спроба ўмацавання капиталістичнага ладу, які згніў і разбураеца.

У той час, як людзі нашай краіны хутка і бязупынна растуць, высоўваючы са свайго асяродзішча ўсё больш энэргічных і таленавітых адзінак,—у мяшчанства Эўропы і Амерыкі прыкметны толькі рост вушэй, якія паступова набываюць разъмеры асьлінных. У нас у Саюзе Саветаў, съвета-носны розум Уладзімера Леніна 30. год адчыняў вочы сумленных інтэлігентаў і найбольш энэргічных рабочых, прарапедуючы простую і вялікую праўду: працоўны народ павінен быць адзіным і поўным гаспадаром сваёй зямлі. Ён і будзе ім, калі адважыцца ўзяць у свае рукі палітычную ўладу, выгнаць памешчыкаў і фабрыкантаў, ператварыўшы аднаасобную прыватную ўласнасць у свяшченну ўласнасць усяго працоўнага народу і калектыўна пабудаваць усю работу на паляпшэнне жыцця. Пераемнік Леніна—І. Сталін, магутны правадыр, чия энэргія ўсё ўзрастает, і верныя вучні Леніна з посьпехам праводзяць далей яго вялікую рэвалюцыйную работу.

Перад рабочымі і сялянамі Саюзу савецкіх рэспублік адкрыты ўсе шляхі да съятла і творчасці сацыялістичнай культуры. Прасоўны народ наш становіцца ўсё больш пісьменным, штогод у работу адраджэння нашай краіны ўступаюць сотні тысяч дзяцей рабочых і сялян—дзяцей, атрымаўшых вышэйшую асьвету. Работа ўсёй масы працоўных на фабрыках і палёх становіцца ўсё больш грандыёзнай, хутка ўзбагачае нашу краіну машынамі, робіць ўсё больш дасканалай нашу тэхніку і вызваляе нас ад неабходнасці купляць машыны ў капиталістаў Эўропы, расплачваючыся з імі хлебам, рыбай і ўсялякай сырэзной.

Нам яшчэ цяжка жыць, мы—вялікі народ, 160 мільёнаў, а гэта значыць, што мы павінны вырабіць на сябе штогод па меншай меры 500 мільёнаў пар ботаў і бацінак, некалькі мільярдаў мэтраў рознай тканіны на вонратку і ўсё неабходнае нам—у колькасці мільярдаў. Гэта работа ўсіх працоўных на саміх сябе, для сябе, і таму яна патрабуе асабліва уважлівых, асабліва сумленных адносін да яе. „Чалавек, які вырабляе брак,—усім грацоўным вораг”,—правільна сказана.

Нам патрэбна будаваць новыя гарады і сотні тысяч школ, трэба вырабіць мільёны тон паперы для падручнікаў і кніг, патрэбна абвадняць засушлівыя землі, злучаць моры каналамі, будаваць вялізарныя электрастанцыі, патрэбна ператварыць адну шостую частку зямлі ва ўзорную дзяржаву роўных, дзе ўсе роўна накормлены, апрануты, абути, пісьменны, здаровы.

У гэтай нябывалай па размаху рабоце па арганізацыі першай у сьвеце ўзорнай дзяржавы жанчыны, прымаючы ўдзел разам з мужчынамі, ужо паказываюць сябе роўнымі па разуме і здольнасцях з „моцным полам”, паказываюць роўнымі па якасці, але ўсё яшчэ ня роўнымі па колькасці і па сіле барацьбы са „стараствоўчынай”, што перашкаджае поспехам работы. Стагодзьдзямі прызвычаіўшыся служыць уласніку, уладару свайму, жанчына, здаецца, глыбей за яго прасякнулася інстынктам уласнасці, інстынктам, які рабіў яе нямой і съялпой нявольніцай жыцьця, бясплённа зморваў сілы яе і пакінуў яе далёка ззаду мужчыны. Работа маткі, нянькі, кухаркі, прачкі, скотніцы і г. д.—катаржная работа для падтрымання жабрацкай гаспадаркі, паглынаўшая ўсе сілы, перашкодзіла ёй роўназначна з мужчынай развіць у сабе тыя здольнасці і таленты, якімі хваліцца мужчына. Яна надта мала зрабіла ў галіне навукі, мастацства, тэхнікі, да гэтага часу няма яшчэ жанчын-пісьменьніц, роўных па таленту славутым пісьменьнікам, амаль няма жанчын у галіне адміністрацыйнай, у галінах малярства, музыкі, пэдагогікі.

Жанчыны Саюзу сацыялістычных рэспублік павінны дагнаць мужчын ва ўсіх галінах іх дзейнасці. Для гэтага ім неабходна вызваліцца перш за ўсё ад унутранога, інстынктыўнага імкнення да ўласнасці—імкнення, якое перашкаджала росту іх здольнасцяў, талентаў.

Да рэчы: нават у Эўропе і Амерыцы, дзе адносіны да ўласнасці носяць харктор паганства, харктор рэлігійны,—бо гаспадарамі жыцьця зъяўляюцца буйнейшыя ўласнікі,—дробна-буржуазная ўласнасць становіцца ўсё больш безбароннай і лёгка пажыраемай буйнымі драпежнікамі. А калі яны зноў пачнучь бойку паміж сабой,—гарады, сёлы, вёскі ператворацца ў пыл і попел таксама лёгка і хутка, як лёгка мільёны здаровых рабочых і сялян будуть ператвораны ў трупы, разарваныя на кавалкі.

Савецкая жанчына павінна паставіць перад сабой мэту: дагнаць мужчын на ўсіх шляхах іх дзейнасці, параўнацца з імі ва ўсіх талентах. Перакананыне ў тым, што жанчына быццам-бы па прыродзе сваёй ніжэй мужчыны—подлы буржуазны забабон, хоць яго і падтрымліваюць некаторыя вучонныя мудрагелі „моцнага полу”. Забабоны гэтыя тлумачацца жаданьнем уласніка мець побач з сабой прыгожую, пакорную і дурную двуногую жывёлу, здольную танна працаўаць і ахвотна здавальняць яго пачуцьцёвасць.

Шчырае і гарачае прывітанье маё ўсім жанчынам—камуністкам і калектывісткам, якія зразумелі сваю роўнасць з мужчынай і разам, па-таварыску сумленна працуяць рука ў руку з ім.

ЛІСТ У РЭДАКЦЫЮ^{*})

Вы маеце рацыю. Савецкае мастацства яшчэ праходзіць стараной міма пралетарскай жанчыны Кастрычніцкай рэвалюцыі і сацыялістычнага будаўніцтва.

Адна з прычын гэтага, здаецца мне, у тым, што сама савецкае мастацства яшчэ ня зусім вызвалілася ад забабонаў, традыцый і густаў, усяго пятнаццаць год таму назад уладаўшых рускай літаратурай.

Пралетарка з вінтоўкай, камандзір, судзьдзя, член савету, арганізатор, жанчына ва ўсіх вытворчасцях і на ўсіх франтох, жанчына-барацьбіт, пачынаючы ад сялянскай хаты да трывуны па калгасным звяздзе, жанчына з брывамі, ссунутымі воляй, жанчына будаўніца сацыялізму—з'яўля новая і нябывалая ў гісторыі.

З такой жанчынай праста не абыдзешся, лёгка не расправішся на старонках раману або п'есы. Якая-небудзь буржуазная „кошачка”, прымайстраваўшыся на стале пісьменьніка, балбочучы ўсялякае глупства цацачнымі губкамі, куды прасцей для пісьменьніка.

Савецкая пралетарка працуе на вытворчасці, вечарамі ездзіць у прамакадэмію, ВНУ ці ВТНУ, арганізуе работу па лініі аднаго з бакоў трывутніка. Нараджае і выходзіць дзяцей, копціць сабе душу прымусамі і г. д. Яна—змагар, працаўнік, жонка, матка, замілаваная і пры ўсім гэтым вялізарны невычарпальны напор жыцьцёвых сіл.

У іншага пісьменьніка валасы натапыраюцца на патыліцы ад сполаху перад такой непамернай задачай: ахапіць уяўленьнем гэтага новага чалавека, уладарна прышоўшага ў жыцьцё. Адсюль яя значыць, вядома, што літаратура заўсёды будзе адступаць, адмахвацца ад грандыёзнага вобразу пралетаркі нашай эпохі. Жанчына прымусіць мастацства павярнуць на шырокі шлях. Бясполага мастацства няма і быць ня можа.

П'есы (да прыкладу) з трывіацію шасьцю мужчынскімі ролямі і без аднай жаночай,—такім кампраміснымі творы ўжо адыходзяць у нябыт. Літаратура падцягвае рамень. Мы напярэдадні зъяўленаў новай герайні. Калі гэта здарыцца—літаратура ўзынімецца на ўзровень з веліччу нашай эпохі.

Таварышы жанчыны, не аслабляйце барацьбы за мастацства. Вобраз савецкай жанчыны павінен стаць і стане прыкладам новай жанчыны вызваленага съвету.

Аляксей Талстой.

^{*}) Гэты ліст надрукаваны ў № 9 Ленінградскай часопісі „Работница и крестьянка“, прысьвечаным дзесяцігадовому юбілею.

Масавую работу сярод тарфяніц на належную вышыню

У Смалявіцкім раёне ёсьць два торфзаводы, на якіх працуе шмат сэзонніц. Гэта адсталая жанчыны, у пераважной большасці выхадцы з вёскі. Зразумела, што сярод іх трэба разгарнуць вялікую масавую работу, у першую чаргу арганізація дэлегація сходы. Як-ж тад стаіць справа з масавай работай і бытавым абслугоўваньнем тарфяніц.

На торфзаводе імя Гея сэзон пачаўся яшчэ 25 красавіка, але да апошняга часу ня было разгорнута масавай работы сярод жанчын. Жанорг тав. Мухіна лічылася на паперы. Ніякай работы яна не праводзіла. Бюро партыйнай ячэйкі недаацэнвала жанработы, не прыняло мер да вылучэнья другога жанорга.

Дэлегація сход, выбраны ў мінульм годзе з пастаянных работніц, працаўшы дрэнна, да апошняга часу выбараў дэлегатак з сэзонніц ня было. У бараках слаба праводзіцца культмасавая работа, рэдка бываюць гутаркі на палітычныя тэмы, лекцыі доктора зусім яшчэ ня было.

Пасъля дырэктывы партыі ЦК КП(б)Б аб разгортваньні масавай работы сярод сэзонніц райком партыі даў указанні партыйнай ячэйкі, якая пачала іх выконваць. Ужо выбраны дэлегаткі ў цэнтральным і другім пасёлку. Вылучаны часовая жаноргі.

Бытавое абслугоўванье работніц нядрэннае. Абеды ў стаўоўцы досыць смачныя і спажыўныя. Ёсьць сталая ясьлі на 30 дзяцей. У ясьлях чиста, дзя-

цей кормяць тро разы ў дзень. Дрэнна толькі, што ясьлі недастаткова забясьпечаны тлушчамі, а сваёй уласнай харчовай базы яны ня маюць. Торфрабкоп ня цікавіцца гэтай справай.

У ясьлях не хапае ложак і таму дзеці сьпяць па чарзе. Ужо многа разоў аб гэтым заяўлялі трывутніку заводу. Ёсьць усе магчымасці ў сваёй майстэрні зрабіць неабходную колькасць ложак, але з-за нядбайных адносін дырэкцыі і тарфкому ложкі, да гэтага часу ня зроблены.

Становішча баракаў дрэннае. Вельмі цесна і брудна. Ніяма наглядзу з боку доктара.

Горш справа з масавай работай на заводзе „Чырвоны съцяг“. Дэлегація сходу зусім ня было да апошняга часу. Ніяма жанорга. Ячэйка ня цікавіцца пытаньнем разгортваньня масавай работы сярод сэзонніц. Ні гледзячы на ўказаныні райкому партыі, бюро парт'ячэйкі ня прыняло мер да вылучэнья жанорга, да выбараў дэлегація сходу. Сакратар партыйнай ячэйкі тав. Русенка лічыць, што „дэлегаткамі торффінплян ня выканаеш“. Ен не разумее таго, што работа сярод тарфяніц дапамагае выкананню вытворчых заданьняў.

Парт'ячэйка ня ведае работніц, бо ніхто з імі не праводзіць гутарак, ніхто не заходзіць у баракі; культмасавая работа не праводзіцца. Таму ня дзіва, што ячэйка не магла парайць кандидатур для дэлегація сходу. Прышлося без падрыхтоўкі вы-

біраць дэлегатак, кіруючыся харктарыстыкамі брыгадзіраў.

На заводзе „Чырвоны съцяг“ ня дрэнна працуе сталоўка. У бараках чиста, прасторна. Але вельмі адчуваецца адсутнасць ясьляй на заводзе. Яшчэ 12 красавіка намеснік дырэктара таварыш Гофштэйн заключыў даговор са Смалявіцкім райаддзелам аховы здароўя на адкрыцьцё дзіцячых ясьляй на цэнтральным пасёлку і Чарніцкім. Даговор злачынна ня выконваецца. Таварыш Русенка—сакратар партыйнай ячэйкі—спасылаецца на аб'ектыўныя прычыны, што ніяма памяшканьня і г. д. Ен імкнуўся нават даказаць, што ясьлі не патрэбны, бо ніяма дзяцей ясельнага ўзросту. Гэта яўнае „очковірательство“. На цэнтральным пасёлку ёсьць усе магчымасці для адкрыцця ясьляй—ёсьць інвентар яшчэ з мінулага году, дый памяшканьне ёсьць. Ёсьць сродкі з лячэбнага фонду. З-за адсутнасці ясьляй многім работніцам прыходзіцца пакідаць дзяцей у бараках бяз догляду.

Трывутнік павінен стварыць належныя бытавыя ўмовы для тарфяніц. Задача парт'ячэйкі дабіцца шырокага разгортваньня палітыка-масавай работы сярод тарфяніц, асабліва сэзонніц, шырокага разгортваньня сярод іх сацспаборніцтва і ўдарніцтва, наладжання работы дэлегаціяў.

Галінкіна.

Смалявічы.

Пра жанработу забылі

На Дрысенскім ільназаводзе ёсьць 45 ударніц, з іх 8 лепшых ударніц прэміяваны 1 мая.

Работніцы прыналі актыўны ўдзел у пасеўнай падшэфных калгасаў, працаўлі на прыгараднай гаспадарцы ў выходныя дні і забясьпечылі гароды насенінем. Аднак, масавай работе сярод жанчын, вылучэнню работніц не надаецца ніякай ўвагі.

Трэба палажыць канец апартуністычнай недаацэнцы работы сярод жанчын на Дрысенскім ільназаводзе. Неадкладная задача—выявіць жаночы актыў і пачаць нормальную работу дэлегаціяў.

Пыж.

Выкрыць ілжэударніц

У калгасе „Чырвоны маяк“, Жгуньскага сельсавету, лепшыя жанчыны-калгасніцы Жаўнова Насьця і Гуцава Мар’я паказваюць узорныя прыклады работы, дысцыплінаванасць, сваячасовы выхад на работу і добраякасную работу на сваім зямельным участку.

Але-ж разам з лепшымі ўдарніцамі мы маем у калгасе ілжэударніц, якія граюць на руку клясава - варожым элемэнтам. Вось яны: Гуцава Дуня і Кіжнірова Каця. Яны съядома шкодзяць калгасу, яны зьмешвалі гнілую бульбу са здаровай і кідалі у баразну, сяялі як па-

пала—то рэдка, то густа. Аб іх ведае ўесь калгас, ветае і праўленіе, але нікіх мер ня прымаюць, каб жорстка пакараць гэтых шкоднікаў.

Культмасавая работа ў калгасных брыгадах зусім не праводзіцца. Насыценгазеты ня выходзяць. А сілы для гэтага ёсьць, бо да кожнай брыгады прымацаваны настаўнікі. Парт'ячэйка і камсамольская ячэйка гэтым пытаньнем не займаюцца. Сацспаборніцтва і ўдарніцтва паміж брыгадамі не разгорнута.

Райком павінен зацікавіцца працай парт'ячэйкі „Чырвоны маяк“. Гомельскі раён. Яхновіч Ю.

Важнейшае зъяно павышэння ўраджайнасці

(Прополачная кампанія)

У справе барацьбы за павышэнне ўраджайнасці, як галоўнай цэнтральнай задачы ў галіне сельскай гаспадаркі на данай стадыі разьвіцца, важнейшай задачай саўгасаў і калгасаў, скончыўшых веснавую сябру зъяўляеца барацьба за высокую якасьць апрацоўкі пасеваў у часе прополачной кампаніі.

СНК СССР і ЦК УсекП(б) у сваёй пастанове „Пра ворыва папару і арганізацыю ўборкі збожжавых” абавязалі ўсе партыйныя і савецкія арганізацыі „побач са старанным правядзеннем міжрадковай апрацоўкі ўсіх прашашных культур—адначасова падтрымаць ініцыятыву лепшых калгасаў і неадкладна арганізаваць ачыстку ад пустазельля засьмечаных пасеваў каласовых, асабліва пшаніцы”.

Наши палі надзвычай засьмечаны пустазельлем. Вырастуючы разам са збожжавымі расылінамі, пустазельле ёдбірае ад іх жыўнасць і вільгаць, чым аслабляе збожжавая расыліны, не дае ім разьвівачца, глушыць іх.

Гэтым самым пустазельле надзвычай зьніжае ўраджай нашых палёў. Шкода павялічваеца яшчэ тым, што пустазельле ня толькі засьмечвае палі, але разам з тым яно зъяўляеца вялікім расаднікам розных шкоднікаў і хвароб сельска-гаспадарчых расылін.

Вось чаму зусім правільна пустазельле завуць чумой сацыялістычных палёў.

Агроправіламі прадугледжан рад мерапрыемстваў, якія спрыяюць зьнішчэнню засьмечанасці пасеваў. Галоўнейшая з іх наступныя: сваячасовая і правільная апрацоўка папару; пасей яравых па зябліве, добрае ворыва ўвесну на належную глыбіню і без агрэхаў; пасей чыстым, адсартаваным і пратрученым насенінем.

Калі ўсходы яравых культур моцна засьмечаны пустазельлем, трэба праполваць ўсходы. Абавязковае поліва ўжываеца да больш каштоўных збожжавых, напрыклад, пшаніцы, у якой выпалаеца пустазельле, а таксама і жытнія расыліны.

У першую чаргу трэба праводзіць праполку проса, як расыліны, якая ў пачатку вегетацыі развіваеца марудна і лёгка заглушаеца пустазельлем.

Прополка праводзіцца або рукамі, або машынай. Пры шырокарадных пасевах проса трэба рабіць двухразовую апрацоўку пасеваў проса ручнымі ці коннымі плянэтамі.

Першая апрацоўка праводзіцца да пачатку кущэння проса. Другая апрацоўка павінна быць скончана да выкідання мяцёлкі. Ні ў якім разе нельга дапушчаць спазненіні з першай праполкай проса, бо спазненінне будзе значна ўплываць на ўраджай.

Гарох, бабы і інш. збожжавая бабовыя культуры патрабуюць наступнага нагляду—пры стварэнні коркі—пасыля пасеву ў вільготную глебу, або пасыля дажджу поле трэба прабаранаваць яшчэ да зъяўлення бабовых ўсходаў. Баранаваць трэба ўпоперак ходу сяяркі.

Лепш баранаваць ўсходы бабовых культур, калі яны дасягнулі 6—8 см. вышыні. Раніцой, пакуль спадзе раса, баранаваць ўсходы непатрэбна, бо расыліны пры гэтым ламаюцца. Трэба баранаваць днём, тады крошкасць расылін зъмяншаецца і яны менш церпяць ад пашкоджанняў баранай, нагамі коняй і людзей.

Моцная засьмечанасць палёў зъяўляеца аднай з галоўнейших прычын нізкіх ураджаяў ільну. Пустазельле ня толькі зьніжае ўраджай і якасьць ільну, але ўскладняе і рабіць больш цяжкай машынную ўборку, сушку і першапачатковую апрацоўку ільну. Таму праполка ільну зъяўляеца абавязковым і неадкладным мерапрыемствам у барацьбе за павышэнне якасьці і ўраджаю.

Палоць лён трэба, калі расыліна дасягне 10—12 см. вышыні. Спазненіца з праполкай ні ў якім разе нельга, бо малады лён больш чулы да засьмечанасці,

Прополку трэба праводзіць ў сухое надвор’е. Тады прымяты нагамі лён лепш паднімаецца. Палоць трэба босымі, або ў мяккім абутку, каб менш рабіць пашкоджанняў.

Пустазельле вырываюць з карэннямі і ўбіраюць з поля ў кампосныя кучы, або спальваюць пасыля папярэдняй прасушки.

У мэтах барацьбы з пустазельлем абавязкова трэба рабіць аckoшванье ўсіх межаў, ускрайкаў дарог, канав, вучасткаў каля платоў, заросшых пустазельлем і інш. масу. Пустазельле трэба скошваць да пачатку квітнення і абавязкова зьнішчаць шляхам спальвання, каб не даваць разьвівацца розным шкоднікам сельска-гаспадарчых расылін.

Пасевы бульбы і кораньплодаў патрабуюць добрага, уважлівага догляду. Сыходам за зъяўленнем ўсходаў бульбы трэба пусыць лёгкую барану. У тых выпадках, калі ўсходы бульбы не паказваюцца на працягу звыш чым 2 тыдняў, пасевы бульбы трэба прабаранаваць да зъяўлення ўсходаў. Гэта спрыяе павялічэнню доступу цяпла і паветра ў глебу, у выніку чаго паскараеца зъяўленне ўсходаў бульбы і іх рост.

Пераборка бульбы ў калг. „Чырвона май”, Падгайскага с.с.

У залежнасьці ад становішча надвор'я і глебы неабходна правесьці 2—3-разовае пульхненіе глебы плянетам, або акучнікам, у мэтах зьнішчэння коркі і для ачысткі пасеваў бульбы ад пустазельля.

Акучваць бульбу трэба 2-3 разы. У першы раз, калі ўсходы паднімуцца на 10—14 см.; у апошні раз—да пачатку квітненія бульбы, перад змыканьнем бульбяніку.

Пустазельле ў радкох выполваюць ручной матыкай або рукамі. Выпаланую траву зьбіраюць ў кампосныя кучы, або спальваюць.

Успульхненіе міжрадзьдзяў пры зъяўленыні кораньплодаў зъяўляецца абавязковым. Успульхненіе праводзіцца коннымі і ручнымі плянетамі, або матыкамі.

Калі да зъяўленія ўсходаў кораньплодаў ствараецца корка, або пасевы моцна засъмечваюцца пустазельлем, трэба, не чакаючи ўсходаў, зрабіць успульхненіе.

Праз 10 дзён пасля 1-га пульхненія, калі ўжо на расылінах зъявіліся 3—4 лісьцікі, трэба зрабіць прарыўку або прарэджванье радкоў матыкамі ўпоперак радкоў, пакідаючы „букеты” кораньплодаў.

Праз 3—4 дні пасля прарэджванья, калі „букеты” аправяцца, трэба рабіць ручную прарыўку і з кожнага „букету” пакідаецца па 1 больш моцнай расыліне. Съледам за гэтым пускаюцца матыкі для ўспульхненія ўтаптаных нагамі міжрадзьдзяў.

На працягу лета трэба правесьці на менш 3-х пульхненіяў міжрадзьдзяў кораньплодаў, незалежна ад засыменацца і стварэння коркі.

Кожнае наступнае пульхненіе праводзіцца на некалькі большую глыбіню супроты папярэдняга.

У апошні раз міжрадзьдзі трэба ўспульхніць на глыбіню 8—10 см. перад пачаткам змыкання бацьвіння.

С. Кудзінаў.

Бруд выклікае шмат хвароб^{*})

Дзе толькі бруд не сустракаецца. Ён бывае на нашым целе, на нашым адзеніні, у нашай хаце на падлозе, на сыценах, на столі, на мэблі, на пасыцельнай бялізне, у паветры, у вадзе, у ежы, у начыніні і яшчэ больш на дварах і на вуліцах. Бруд гэты надта шкодны для нашага здароўя і выклікае розныя хваробы.

Мікробы (бактэрыі). Чаму бруд шкодны? Вам мусіць ужо вядома, што, апрача людзей, жывёл, птушак, рыб, казюлек і інш. існуюць драбнейшыя жывыя істоты, якіх мы простым вокамі называемы бачым, а разглядзець іх можна толькі пры дапамозе прыбора з павялічальным шклом, які называецца мікраскопам. Гэты прыбор павялічвае рэч у 500—1000 разоў. І калі разглядаць пыл і бруд пад мікраскопам, дык ўбачым тут гэтыя жывыя істоты ў выглядзе палачак, кручкоў, косак, крапак і г. д. Гэтыя жывыя істоты называюцца мікробамі або бактэрыямі.

Хваробы ад мікробаў. Мікробы гэтыя жывуць і размнажаюцца там, дзе ёсьць бруд таксама як блохі, воши, клапы, прусакі, мухі і інш. Мікробы разам з брудам трапляюць у наша цела, у скру, у страўнік, кішкі і лёгкія, дзе яны яшчэ больш размнажаюцца, выдзяляюць сваю атруту і такім чынам выклікаюць у нашым арганізме розныя хваробы. Адны мікробы выклікаюць тыфус, другія—халеру, трэція—шкарлятыну, іншыя выклікаюць сухоты, сыфіліс, воспу, дыфтэрію і іншыя заразылівые хваробы.

Гэтыя-ж мікробы пасля выдзяляюцца з цела хворага чалавека з выпарожненіні, харкавіннем, сылнай, гноем і заражаюць іншых людзей.

^{*}) У наступных нумарох часопіса будзе зьмешчаны рад артыкулаў аб гігіене.

Выданыне ЦК КП(б)Б.

Друкарня імя Сталіна

Заказ № 1456
Здана ў набор 3-VI-33 г. Надпісаны да друку 10-VI-33 г.

ПАПРАЎКА:

У № 22 часопіса „Работніца і калгасыніца Бел.” па тэхнічных прычынах была няправільна ўказана лічба тыражу. Замест 2.500—трэба чытаць—12.500.

Д-р Поляк.

Алк. рэдактар Э. ШАПІРА

У ліку 12.000 экз. Меншарліт № 1416